ԺԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3847 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29/10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1898 26 ՃԻՄԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1316 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

درعليه ده غلطه ده (آرەولك) غزته سی اداره خانه سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 Դ.ռ
» » վեցամսեայ 70 »
» » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրք
» » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխանակ փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ.

ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐԸ

Երկուշաբթի օրը, Պատրիարքարանի մէջ կատարուած կրթական համեստ հանդէսը երեւան բերաւ մայրաքաղաքիս ազգ. Նախակրթարաններուն միամեայ հունձքը, որուն վրայ բարդուած էր նաեւ 1897ի շրջանինն ալ: Բերա, Օրթագիւղ, Սամաթիա, Մաքրիգիւղ եւ Գատըգիւղ «ընծայեցին» 35 շրջանաւարտ որոնց 31ը աղջիկ եւ 4ը միայն մանչ: Պէշիկթաշ ալ, նախորդ տարիէն, ունեցած էր 5 շրջանաւարտ, երեքը աղջիկ եւ երկուքը մանչ:

Առաջին անգամ որ ծանուցուեցաւ այս արդիւնքը, շրջանաւարտներու քննիչ Յանձնաժողովին աշխատութեանց աւարտման առթիւ, ենթադրաբար մեկնութիւն մը տուինք աղջիկներու թիւին այս անհամեմատ առաւելութեանը՝ որ սակայն, անկեղծապէս խօսելով, անմեկնելի կը մնայ մինչ: Ս. Պատրիարք Հայրը, որ անձամբ բաշխեց վկայականները, ցաւ յայտներ է մանչերու թիւին սակաւութեանը համար: Քառասունէն եօ՛թը միայն: Հետաքրքրական էր գիտնալ այս նորօրինակ երեւոյթին իսկական պատճառը: Արդեօք անո՞ր համար որ, իգական սեռի դաստիարակութեան վրայ գրուելով ու խօսուելով՝ արականը բարձիթողի ընելու տկարութիւնը կ'ունենանք: Ծնողքները իրենց զաւակները ժամ առաջ գործի դնելու եռանդով, կը հանեն եղեր դպրոցէն, առանց սպասելու որ շրջաննին աւարտեն. կարելի չէ սակայն որ հարիւր ծնողքին ութսունը այս վարմունքը ունեցած ըլլայ, —ինչպէս պիտի ենթադրուէր՝ եթէ 40 շրջանաւարտներէն 34ը աղջիկ ըլլալուն գաղտնիքը ատոր մէջ փնտռէինք: Եւ յետոյ, թաղային դպրոցները լեցուն են դեռ աշակերտներով որոնք աշակերտուհիներու թիւէն վար չեն մնար, եթէ աւելի ալ չեն:

Ուրեմն ուրիշ պատճառ մը կամ պատճառներ կան, ուսումնասիրուելու եւ հրապարակուելու կարօտ, զոր ամէնէն աւելի Ուսումնական Խորհուրդը ձեռնհասութիւն ունի կատարելու: Թաղային վէճերու կամ վարժարանական խնդիրներու չափ, որոնք այս կամ այն անդամին կը յանձնուին նախաքննուելու համար, կարեւորութեան արժանի է այս խնդիրը. եւ եթէ ոչ Խորհուրդը պաշտօնապէս, գէթ անոր առանձնապէս որ ուսումնասիրող ու գործնական միտք մ'ունի, կամ մէկ-երկու անդամները, յանձն առնէին այս հոգը եւ արդիւնքը պարզէին հանրութեան: Մեր դպրոցական ու ընտանեկան կեանքին հետ անմիջական կապ ունի այս հարցը. գուցէ անոր ներքեւ ծածկուած պիտի գտնենք արական վարժարաններուն յատուկ յոռի մէթոտներ որոնցմէ զերծ են իգականները, կամ առունին կեանքի, ծնողքներու վերաբերող թերութիւններ որոնց դարման տանիլ պէտք է:

Յետոյ, կու գայ թաղերու մրցման խնդիրը: Ինչո՞ւ Պէշիկթաշ, Գատըգիւղ, Մաքրիգիւղ, Սամաթիա, Օրթագիւղ ու Բերա շրջանաւարտ ունենան, եւ Սկիւտար, Գումգաբու, Խէտիկ փաշա՝ ոչ նուազ բազմամարդ ու կարեւոր թաղեր՝ եւ անոնցմէ անմիջապէս ետքը եկող երկրորդական գիւղեր զուրկ մնան այդ կրթական յաջողութենէն: Անոնք ալ դպրոցներ եւ ուսուցչական խումբեր ունին եւ իրենց սնտուկներուն ներած չափովը դրամ կը ծախսեն: Առաջին երեքէն մանաւանդ, 1897 եւ 1898 տարիներուն մէջ շրջանաւարտներու բացակայութիւնը ուշադրութեան արժանի է:

Ատեն մը, երբ ամէն թաղ ինք իր մէջ կը կատարէր իր մրցանակաբաշխութիւնները եւ կրցածին կամ ուզածին չափ շրջանաւարտներ կը հանէր, առատ էր անոնց թիւը. Պէյօղլի, Գօյաճըգիւղի ու Գասըմ-փաշայի պէս պզտիկ թաղերու նախակրթարաններն անգամ կ'ունենային իրենց շրջանաւարտները: Կազմական Կանոնագրին հաստատումը ու գործադրութիւնը եկաւ սահման մը դնել այս ինքնակոչ վկայականներուն, տեսակ մը քոնդրոլ հաստատելով Պոլսոյ արուարձաններուն կրթական գործունէութեանը վրայ. եւ ամէն քոնդրոլի պէս, իրականը ու ճշմարիտը իրենց բուն չափով ու արժէքով երեւան բերաւ:

Ուրեմն երկու կէտեր կը մնան լուսաբանուելու եւ ճշդուելու կարօտ:

Այս վերապահումէն դուրս, —որ առայժմ հետաքրքրութեան ու հոգածութեան սահմանին մէջ կը մնայ եւ ոչ թէ քննադատութեան, — Երկուշաբթի օրուան կրթական հանդէսը գոհունակ տպաւորութիւն մը կը թողու ընդհանուր կերպով: Պատրիարքարանի պատմական հին ու մթատուեր սրահին մէջ քառասուն շրջանաւարտներու համախմբումը, ուսումնապերճ եկեղեցականի մը շուրջը՝ որ ուսուցչական աթոռէն բարձրացած է պատրիարքական աթոռը՝ շա՛տ աւելի խորհրդաւոր ու ներշնչող բան մ'ունէր անշուշտ այդ մատաղ միտքերուն համար՝ քան եթէ իրենց գեղի դպրոցի յարկին տակ, —պաշտօնական յարմար զարդարուած ու պճնուած, —ծափերու եւ երգերու մէջտեղ վկայականներ ստանային: Անգիտակից գովասանքներու չայլութիւնը որքա՛ն տղաքներ յափրացուցած ու հպարտացուցած է կանուխէն, մինչ ասոնք՝ առանց ծափի, առանց երգի, առանց դրուատիքի կը թողուն վարժարանը՝ կեանքի ասպարէզը թեւակոխելու, բազմաշխատ ու պատուաբեր մրցումի մը շնորհիւ ձեռք բերուած վկայականով մը եւ հայկական ազդու ու իմաստուն յորդորականի մը տպաւորութեանը տակ որ ուղղուեցաւ իրենց:

Շնորհակալութիւնը, զոր շատ հակիրճ կերպով յայտնեցին Ս. Պատրիարքին, Ուսումնական Խորհուրդին եւ իրենց հոգաբարձութեանց եւ ուսուցիչներուն, անկեղծ էր եւ հետքը չէր կրեր բնաւ այն երկար-բարակ ճառերուն զոր երբեմն թութակօրէն կը սորվեցնէին շրջանաւարտին որ բեմ պիտի ելլէր յաջորդ օրը: Առաջին գործնական փորձն էր զոր տուին այս քառասունները, դպրոցական կեանքի ու աշխարհիկ կեանքի սահմանագծին վրայ կեցած, յաջողութեան մէջ համեստ, աշխատութեան մէջ յոգնաջան ու վայելումի մէջ պարզ ըլլալու:

Տ. Ա.

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ու ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՈՅՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

Բ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 19 Հոկտ.

Հոկտեմբերի 17ն է: Տաք է օդը, խի՛ստ տաք: Ջերմաչափը, արեւի մէջ, մինչեւ սանդիկրատի 37 աստիճանը բարձրացած է, ա՛լ երեւակայեցէ՛ք թէ ո՛րքան տաք է:

Այր ու կին, ծեր ու տղայ՝ դուրսն են ամէնքն ալ, քաղքին դուրս: Գերմանիոյ կայսրը կու գայ:

Եւ ահա՛, յանկարծ, թնդանօթի որոտալից ձայներ կը լսուին, հուրրաներ օդը կը թնդացնեն, եւ Օգոստափառ Այցելուն՝ Վիլհէլմ Բ.՝ իր Վեհաշուք Կայսրուհւոյն հետ Ս. Քաղաքը կը մտնէ՝ ժպտուն ու խանդավառ, սպիտակ սաղաւարտ ի գլուխ՝ որուն վրայ կը ծածանէր թեղանն սպիտակափայլ շղարշի մը:

Օգոստափառ Հիւրը, աչխէտ ու կրակոտ ձիու մը վրայ՝ կ'ընթանար զինուորական ահագին թափորի մը ետեւէն եւ փառաւոր քառաձի կառքի մը քովէն՝ որուն մէջ բազմած էր Ակուստա Վիքտորիա կայսրուհին՝ իր դէմ ունենալով երկու պատուակալ Տիկինները:

Կայսերական ամոլին կը հետեւէր օսմանեան եւ գերմանական աւագանին՝ ձիերով եւ կառքերով՝ բերելով իրենց ետեւէն երկար շարք մը զինուորներու:

Նոյին Կայս. Վեհափառութիւնները շատ սիրալիր եւ շնորհալի կերպով կ'ողջունէին այն խանդավառ բազմութիւնը որ ելեր էր իրենց փառայեղ գալուստը ողջունելու:

Կայսերական շքախմբին ու անդրուվարը՝ կանգ առնելով հանդէպ վրաններուն որ ուղեւոր կայսեր արքունիքը կը կազմեն, շքեղ ու փառաւոր, —երբեմն լեռներու ստորոտը, մերթ ծովեզերքին վրայ ու շատ անգամ, Պաղեստինէ դուրս, ի Պէրութ եւ ի Դամասկոս, հիանալի ջուրերու եզերքները, —հետեւակ աւագանին իրենց կառքերէն ու ձիերէն իջած ողջունեցին Նոյին Վեհափառութիւնները որոնք արեւելեան հովին սաստկութենէն եւ արեւուն ջերմութենէն արդէն պարտասած, բազմաթիւ զօրքերէ ողջունուելով եւ «հուրրա»ներու ահագին ձայներով մտան իրենց յատուկ կայսերական վրանները որ շատ կանուխէն պատրաստուած էին, ինչպէս գրած էի արդէն, գերման գաղութին սեպհական ընդարձակ գետնի մը վրայ Երուսաղէմի հիւսիսային ծայրը:

Կէս օրին մօտ է, եւ տակաւին երեք ժամ կայ՝ որ կայսերական ամոլը իր մեծահանդէս մուտքը պիտի ընէ Ս. Յարութեան Տաճարը՝ եւ պիտի այցելէ Փրկչին Ս. Գերեզմանը: Ուստի բազմութիւնը այժմէն գրաւած է բոլոր այն ճամբաները ուսկից պիտի անցնի կայսերական թափորը, եւ տուներու երդիքները ու պատուհանները բռնուած են:

Այն բոլոր ծանօթ եկեղեցականները որոնք քաղքիս մէջ միաբանութեան մը կը պատկանին ներկայ կը գտնուէին Ս. Յարութեան Տաճարը, որ Զատկի օրուան պէս զարդարուած՝ լոյսերու մէջ կ'ողողէր:

Վերջնագոյն տնօրինութեան մը համաձայն, փոխանակ 3½ի 2½ին (Ը. Ե.) կազմուեցաւ կայսերական թափորը:

Վիլհէլմ կայսրը Հուսարի զինուորական համազգեստով եւ ոսկեզարդ երիզներով զուգուած սաղաւարտ ի գլուխ՝ կ'երեւար թափորին մէջ՝ փառահեղ ու կրակոտ նժոյգի մը վրայ՝ առաջէն ու ետեւէն ունենալով հեծելազօրքերու խումբ մը. իսկ կայսեր հեծած նժոյգին համընթաց էր կայսրուհւոյն քառաձի կառքը ուր բազմած էր Ակուստա Վիքդորիա՝ ճերմակներ հագած՝ ուսընդանութ կրելով կայսերական պատուանշանին ժապաւէնը:

Երբ թափորը հասաւ Խորսչէլեան-Միութեան Ուսումնական եւ Արուեստական Դպրոցին առջեւ, ո՛չ այնքան հեռի կայսերական վրաններէն, հոն, յաղթական փառաւոր կամարի մը ներքեւ, կանգ առին կայսրն ու կայսրուհին, եւ Հրէից մեծ Րաբունապետը ողջունեց Նոյին Վեհափառութեանց երջանկաւէտ գալուստը ու բարեմաղթութիւններ ըրաւ՝ որոնց սիրալիր կերպով պատասխանեց Վեհ. կայսրը, մինչ «հուրրա»ներ օդը կը թնդացնէին:

Թափորը՝ իր հանդիսաւոր գնացքը շարունակելով, կանգ առաւ, երկրորդ անգամ, ուրիշ յաղթական կամարի մը ներքեւ, մէկ քան զմիւսն աւելի շքեղ, ուր տեղւոյս քաղաքապետութեան նախագահը թուրքերէն ուղերձ մը կարդաց որ թարգմանուեցաւ գերմաներէնի: Կայսրը իր գոհունակութիւնը յայտնեց պատշաճ խօսքերով՝ միշտ ժպտուն դիմօք:

Երբ թափորը Յոպպէի դուռը հասաւ, ուր խռնուած էր խուռն բազմութիւն մը Գերմաններու, կայսերական ամոլը իջաւ ու մեծադղորդ «հուրրա»ներով ողջունուեցաւ: Հոն գերմանացի օրիորդներ, բոլորն ալ սպիտակազգեստ, ուսընդանութ համազգեստաւոր էին գերմանական եռագոյն դրօշակի երիզներովը զարդարուած եւ ներդաշնակ ու քնքոյշ ձայներով կ'երգէին հանդէրգ մը ձօնեալ առ Վեհ. կայսրն ու կայսրուհին: Օրիորդներէն մին ուղերձ մը մատոյց կայսրուհւոյն, որ զուրգուրանօք ընդունեց զայն:

Կայսերական թափորը՝ «հուրրա»ներու յարաձուն ձայներով, նոր բացուած ճանապարհէն մտաւ քաղքին պարսպամէջը. հոն՝ «չօք եաշա»ներու որոտընդոստ ձայներ ամբողջ քաղաքը կը դղրդէին:

Կայսրն ու կայսրուհին, քով քովի, ինչպէս եւ բովանդակ աւագանին, հետիոտն, գացին մինչեւ Ս. Յարութեան Տաճարն, անհամար բազմութեան համակրալից ցոյցերովը ուրախ ու զուարթ:

Երբ հասան Տաճարին աւագ-դրան առջեւ, հոն Լատինաց Պատրիարքը՝ իր եկեղեցականներով դիմաւորեց Նոյին Վեհափառութիւնները եւ ֆրանսերէն լեզուով ուղերձ մը կարդաց, որուն ֆրանսերէն պատասխանեց կայսրը եւ Տ. Բիափի Պատրիարքին ձեռքը թօթուեց երկիցս՝ համակրանօք եւ ծիծաղերես՝ ինչպէս նաեւ կայսրուհին:

Տաճարը մտնելով՝ կայսրն ու կայսրուհին կանգնեցան ծնրադրին եւ ոսկեթել երկու համաչափ ու համաձեւ պատուական փռոցներու ծայրը՝ որ ի մասնաւորի բերուած ու փռուած էին Նոյին Վեհափառութեանց համար՝ մեր միաբանութեան կողմանէ: Պատանատեղւոյն առջեւ կանգնած էր Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Օսմանիէի եւ Մէճիտիէի պատուանշաններով ու Պնակէով եւ Խաչերով զարդարուած՝ իր ձախ կողմն ունենալով Միաբանութեան Գեր. եպիսկոպոսներն իրենց պատուանշաններովն ու սպասներով:

Ս. Պատրիարք Հայրն՝ հետեւեալ թուրքերէն ուղերձը կարդաց՝ խիստ ազդու շեշտերով, հակառակ իր ծերութեան:

«Մէթպուր միւֆախամ վէ Սուլթանը
«մուազզամըմըն զիլլի հէնաբը հիւմայունի-
«լարընըն պուլունան մէմալիքի մահրուսէի
«Շահանէլէրին միւլթէճիէ իւլ մէչանիբը
«ումում էհալիսի նէզտինտէ միւօքէրրէմ
«օլան Շէհրը Շէրիֆիմիզէ սէլամէթլէ գա-
«տէմ ռէնճէի շան ու իճլալ պույուրուլ-
«մըշըն Թէպրիքէ քեսպը փախր իտէ-
«րիմ:

«Միլէլի մէսիհիյէնին էն միւպարէք վէ
«մուքատտէս զիյարէթկեահը օլան Իսայի
«Գըյամէթ Քիլիսայը քիւպրասընա զիյա-
«րէթի միւթէպէրիքէլէրինի միւթէհաքիփ
«ըն հայրէնիմէ, Էրմէնի Քիլիսասը նամը-
«նա, անիզանէ խումմէթյարլէ նայլէնէթիմ
«իչին պախթիյարըմ:

«Պու վէսիլէ'ի միւփթէխիրէ իլէ՝ չու-
«մալամը ճէլիլ վէ մուգատտէսէ, Ջէ-
«ւաթը Հաքքէթմէհապլարընըն իւզէրինտէ սէ-
«րէրէաթի իլահիյէի տափլէ՝ Թուլ
«ամըր իքպալ վէ մուամէլէր օմալարընը
«հէնապը հագտան թէմէննի իտէրիմ:»

Ասոր թարգմանութիւնը.

«Երջանիկ կը համարիմ անձս՝ որ պատիւ ունիմ այսօր շնորհաւորելու Ձերդ Վեհափառութեանց ողջամբ եւ երջանկաւէտ ժամանումն ի Ս. Քաղաքս՝ որ իմ Օգոստափառ Վեհապետիս՝ Օսմանեան Մեծազօր Պետութեան բարձր հովանւոյն ներքեւ պաշտպանուող ամէն ազգի եւ կրօնի համար նուիրական է:

«Պատիւ է ինձ նոյնպէս՝ որ արժանի կ'ըլլամ այս պահուս, իմ բարձրաստիճան եկեղեցականներովս հանդերձ, յանուն Հայ. Եկեղեցւոյ, խոնարհաբար ողջունելու զՁեր Վեհափառութիւնները Ս. Յարութեան այս Սրբավայրին մէջ՝ որ ընդհանուր քրիստոնեայ Ազգերու համար, ամէնէն սուրբ եւ պատուական ուխտատեղին է:

«Ուստի, եւ այս երջանկաւէտ առթիւ, սրտեռանդն կը մաղթեմ, որ Բարձրեալն Աստուած՝ իր երկնային օրհնութիւնները յեղու Ձեր Օգոստափառ Անձերուն վրայ՝ երկայնաւուրբ պայծառութեամբ անդորր ու բարեբաստիկ կենաց:»

Այս ուղերձը գերմաներէնի թարգմանեց Պ. Սրապիոն Մուրատեան՝ լեզուագէտ ազգայինն որ յաճախ իր պատիւ կը բերէ հայութեան: Նոյն ինքն էր՝ որ Ս. Հայրապետին իբրեւ թարգման ուղեկցեցաւ Երուսաղէմէն մինչեւ Ս. Էջմիածին:

Երբ Ս. Պատրիարքը աւարտեց Ուղերձին ընթերցումը, Վեհ. կայսրը ուրախ դէմքով երկու քայլ յառաջ գալով համակրալից արտայայտութեամբ մը սեղմեց Ն. Սրբազնութեան ձեռքը եւ իր գոհունակութիւնը յայտնեց ինչպէս եւ կայսրուհին՝ իր շնորհալից ժպիտովը:

Ս. Պատրիարքը անմիջապէս Նոյին Վեհափառութիւնները առաջնորդեց Ս. Գերեզմանին դուռը ուր Յունաց Պատրիարքն յունարէն լեզուաւ Ուղերձ մը կարդալով՝ առաջնորդեց Վեհափառ հիւրերը՝ Ս. Գերեզման մտնելու, ուր մնացին հինգ վայրկեանի չափ:

Ս. Գերեզմանէն ելլելով՝ Կայսրն ու Կայսրուհին առաջնորդուեցան Յունաց Աշխարհամատրան Տաճարն՝ ուր Պատրիարքը՝ Տ. Դամիանոս, Նոյին Վեհափառութիւնները եկեղեցւոյն Աւագ խորանին առջեւ հրամցուց, եւ այն պահուն, Յունական դպրաց խումբը միանուագ երգեց յունարէն գեղեցիկ տաղ մը՝ եռաձայն:

Մեկնելով աշխարհամատրան Տաճարէն՝ Օգոստափառ Հիւրերը իջան մեր Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին՝ ուր Նախագահութեամբ մը կը սպասէին մեր եպիսկոպոսներն ու վարդապետներն ոմանք:

Կայսերական ամոլը ուշադրութեամբ կը դիտէր այդ հնադարեան եկեղեցին: Տ. Ներսէս Արքեպս. Խապայեան, որ ներկաներուն մէջ կը գտնուէր, առաջ անցաւ եւ ըսաւ Կայսեր անգղիերէն լեզուով—«Տէ՛ր Արքայ, այս եկեղեցին Հայոց սեփականութիւնն է եւ չէնքը հազար տարուան կայ»: Կայսրը խնդալով պատասխանեց վարդապետին—«Ուրա՛խ եմ, ուրա՛խ եմ»:

Եկեղեցիէն մեկնելով Գողգոթա այցելեցին Նոյին Վեհափառութիւնները, եւ վերադարձին, ուղղուեցան դէպի Լատինաց եկեղեցին՝ որ Ս. Գերեզմանին հիւսիսային կողմն է: Հոն կը սպասէր Լատինաց Պատրիարքը իր քովը ունենալով Ֆրանչիսկեանց միաբանութեան մեծաւորը: Շատ սիրալիր կը թուէին տեսակցութիւնները որ տեւեցին տասը վայրկեանէն աւելի:

Երբ վերադարձան Պատանատեղին՝ ուր մեր Ս. Պատրիարքին հետ կը սպասէր նաեւ Յունաց Պատրիարքը եւ որոնց միացաւ յետոյ Լատինաց Պատրիարքն ալ, Կայսրը երեք Պատրիարքներուն ձեռքերը սեղմելով՝ հրաժեշտի ողջոյնը տուաւ, եւ Կայսրուհին, իր կողմէ գլխու վեհաշուք շարժումով մը գոհունակութիւն յայտնեց:

Տաճարէն խիստ մօտ՝ դէպի արեւելեան հարաւային կողմը կ'իյնայ գերմանական նորակառոյց եկեղեցին ուր այցելեցին, նոյն պահուն, վեհապետն ու վեհապետուհին:

Կայսերական թափորը միեւնոյն մեծահանդէս գնացքով ուղղուեցաւ գերմանական հիւպատոսարանը՝ ուր, երեկոյեան ժամը 5ին, Վիլհէլմ Բ. եւ կայսրուհին իրենց ներկայութեան ընդունեցին՝ ազգաց Պատրիարքները, կրօնական ուրիշ յարանուանութեանց պետերը, կառավարական բարձրաստիճան պաշտօնէութիւնը, Հրէից Րաբունապետը, հիւպատոսական մարմինը, եւ այլն:

Երբ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը ներկայացաւ Կայսեր, Ն. Վեհափառութիւն հարցուց՝ «Հայրս ժամանակին Երուսաղէմ եկած է, տեսա՞ծ էք զինքը». —«Այո՛, Տէր Արքայ, պատասխանեց Ս. Պատրիարքը, իմ նախորդիս օրովը եկած է, եւ մենք հանգուցելոյն պատկերն ունինք Պատրիարքարանին մէջ իր իսկ ձեռագրով»: Կայսրը շատ գոհ մնացեր է:

Երբ Ս. Պատրիարքը վերադարձաւ Պատրիարքարան, գերման հիւպատոսարանի թարգմանը Ն. Վեհափառութեան կողմէ Ս. Պատրիարքին յանձնեց Բռուսիոյ Թագին Ա. կարգի պատուանշանը՝ իր կապոյտ ժապաւէնովը հանդերձ:

Նոյն պատուանշանը տրուած է նաեւ Յունաց Պատրիարքին, իսկ Արծուոյ Ա. կարգինը ընծայուած է Լատինաց Պատրիարքին:

Նոյին Վեհափառութիւնները՝ երէկ, կիրակի, միեւնոյն հանդիսաւորութեամբ գացին Բեթլեհէմ ուր, առաւօտեան ժամը 9ին (Ը. Ե.) աղօթեցին գերման եկեղեցւոյն մէջ, այցելեցին յետոյ Ծննդեան Ս. Այրը ուր ներկայ էին դարձեալ ազգաց Ս. Պատրիարքներն, եւ յետոյ Պէթճէլէ գացին, կէս ժամ հեռու Բեթլեհէմէն ուր Գերմանական Որբանոցին մէջ գերմանացւոց կողմէ փառաւոր ճաշ մը տրուեցաւ Նոյին Վեհափառութեանց:

Կէս օրէն յետոյ, վերադարձին, կայսրուհին Գերման Տաճարականներուն գիւղն այցելեց, եւ, երեկոյին Օգոստափառ այցելուները Ձիթենեաց լեռը բարձրանալով՝ այցելեցին Համբարձման Տեղին, ռուսական եկեղեցին ու վանքը եւ ուրիշ զանազան տեղեր եւ լուսնի լուսով վերադարձան դրեթէ երեկոյեան ժամը հինգ ու կէսին ատենները:

Այս պահուս երբ այս տողերը կը գրեմ, մեծադղորդ կը հնչեն Գերման Եկեղեցւոյ զանգակները եւ կայսերական ամոլը, փառաւոր հանդէսով, պիտի երթայ եկեղեցիին օրհնութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու, եւ մաղթանքներ պիտի կատարուին:

Սիօնի մէջ ընդարձակ գետին մը շնորհուեցաւ Օգոստափառ Սուլթանին կողմէ առ Վիլհէլմ Բ.: Պաշտօնական եւ օրինական գործողութիւնք կատարուած են արդէն եւ Նոյին Վեհափառութիւններն այս երեկոյ, ժամը 4ին՝ հոն պիտի այցելեն: Կ'ըսուի թէ վանք մը պիտի հիմնուի տեղւոյն վրայ եւ շինութիւնք ի մօտոյ պիտի սկսին:

Մանրամասնութիւնք յաջորդով:

Վ. ՐՈՑՐ

ԲԱՐԻԶԻ մէջ երկու արձաններ պիտի կանգնուին, մէկը Ժիւլ Սիմոնի եւ միւսը Ալֆօնս Տօտէի յիշատակին: Առաջինը, որուն հոգը ստանձնած է Գեղարուեստից Ակադեմին, պիտի բարձրանայ Մատլէնի հրապարակին վրայ, եւ երկրորդը՝ որուն նախաձեռնութիւնը ստանձնած է Գրագէտներու Ընկերութիւնը, Սէնի ձախ եզերքին վրայ՝ ուր վիպասանը գրած է իր գործերուն մեծագոյն մասը:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ (*)

Բոլորովին տարբեր խառնուածք ու տարբեր ոճ ունի Սառասաթէ: Ծնած է 1844ին Սպանիոյ մէկ նահանգին մէջ. շատ պզտիկուց եռանդուն բնաւորութիւն մը եւ երաժշտութեան համար արտակարգ տրամադրութիւններ ցուցնելուն՝ 6 տարեկան եղած ատենը Մատրիտ, եւ յետոյ Իզապէլլա թագուհիին յատկացուած թոշակին շնորհիւ՝ Բարիզի Գոնսէրվաթուարը ղրկուեցաւ ուր Ալառ ուղղակի իր հսկողութեան տակ աշխատցուց զինքը: 1858ին Բարիզի Գոնսէրվաթուարի առաջին մրցանակը փայլուն կերպով վաստկելէ վերջ մինչեւ 20 տարեկան կը հետեւի Ալառի թանկագին խրատներուն: 1861ին արուեստագիտական երկար ճամբորդութիւն մը կ'ընէ, շատ մեծ անուն կը վաստըկի ինչպէս նաեւ դրամ զոր սակայն պահել մը պէս կ'ուտէ եւ կու գայ մինչեւ Պուքրէշ ու Պոլիս:

Սառասաթէի ճշմարիտ փառքը կը սկսի 1876ին երբ Տիկին Պլաթ Մաքգա մեծանուն դաշնակահարին կը ծանօթանայ. այն ատենէն ի վեր է որ անբաժան կը պտըտին երկուքը եւ այդ թուականէն ցայսօր 1600է աւելի նուագահանդէս տուած են աշխարհի չորս կողմը:

Սառասաթէ որ Ամաթիի ջութակ մը կը գործածէ, բիւրեղի պէս ձայն մը կու տայ անոր զոր աւելի սքանչելի ձայն կրնանք կոչել. իր շարժումները մերթ շատ նրբին են, մերթ շատ անկանոն, եւ աւելի ցիկանի նուագածութեան կը նմանին:

Իսկ իբրեւ երաժշտական կրթիչ՝ մեծ արդիւնք մը չէ ունեցած. հազիւ քանի մը հոգիներ անցողակի իր խրատները լսած են. եւ արդէն իր անհամբեր ու եռուզեռուն բնաւորութիւնը տրամադրեալ չէ զինք ոչ մէկ Գոնսէրվաթուարի մէջ դասաւանդութեան ասպարէզ ընդունելու:

* * *

Սառասաթէին ու Ժոաքիմին յատկութիւնները իր վրայ կը միացնէ «Սքանչելին» Իզէյ (այսպէս կը կոչեն զինք Պելճիքայի մէջ) որ շատ աւելի երիտասարդ եւ սակայն շատ ալ աւելի գործօն կեանք մը ունի: Հազիւ 38 տարեկան է հիմա. բնիկ Պելճիքացի մը. իր վարպետները եղած են Լէօնառ եւ մանաւանդ Վիէօդան, Պելճիքայի մէկ փառքը, որ նախ անտարբեր մը իրեն համար՝ յանկարծ նշմարած է անոր բուռն սէրը եւ մասնաւոր խանդաղատանք ու խնամք տածած է անոր նկատմամբ: Իզէյ շատ խորունկ յարգանք մը ունի իր հանգուցեալ վարպետին համար եւ կը յիշեմ թէ անցեալ տարի անոր արձանին շինութեան համար 4,000 ֆրանք նուիրած էր: Անձնապէս, Իզէյ հաճելի ու անկեղծ դէմք մըն է եւ անջնջելի տպաւորութիւն մը կը ձգէ ունկնդիրներուն վրայ: Իր ջութակահարութիւնը շատ պայծառ ու շատ ալ վսեմ է. ամէն խաղալ յատկութիւններ տրուած են իրեն. Ժոաքիմին խորունկ շեշտը, Վիէօդանին եռանդը, Սառասաթէին թեթեւ ու շնորհալի ճարտար շարժումները:

Բարիզցիները դեռ մինչեւ 4—5 տարի առաջ չէին ճանչեր զինքը եւ սակայն անցեալ տարի ամենախորունկ հիացում մը ունեցան իրեն նկատմամբ. բանիմաց մէկը կը գրէր այն ատեն ինծի «Այսօր Իզէյը լսեցինք Գոնսէր Գոլօնին մէջ. իր ինթէրբրէթասիոնը անհաւատալի կերպով խորունկ ու շնորհալի է. 12 անգամ որոտընդոստ ու նմանը չի տեսնուած ծափահարութիւններով բեմ կանչեցինք, զանի զի անբացատրելի կերպով երգել տուաւ իր ջութակին Պախին սօնաթ անռէ մինեօրը, կարծես ուրիշ կրակ մը կայ իր ներսիդին որ քեզի կը փոխանցի»: Արդարեւ բազմակողմանի են Իզէյի յատկութիւնները. մարդուն սիրտը սեղմելու չափ մելամաղձիկ շեշտեր կամ դասականներուն յատուկ վսեմութիւն մը եւ կամ հունգարական հատուածներու առոյգ ու դարձդարձիկ ելեւէջները ամէնքն ալ կատարելութեան աստիճանի մէջ կ'արտայայտէ. եւ պէտք է աւելցնել թէ աշխարհի դրեթէ լաւագոյն ջութակն ալ իր ձեռքը կը գտնուի. Սթրատիվարիուս ջութակագործին [illegible] կոչուած նշանաւոր ջութակն է այս զոր ձեռք անցնելու համար 26,000 ֆրանք վճարած է:

Այդ գործիքը ի ձեռին էր որ անցեալ տարի Ամերիկա գնաց եւ չորս ամսուան մէջ 100 նուագահանդէս տուաւ ահագին յաջողութիւն եւ դրամ վաստկելով. բայց չի կարծէք թէ այդ դրամը վատնեց: Ինքը, որ նաեւ տաղանդաւոր երգչուհիի մը ամուսինն է, իր ապագային վրայ խորհելէ ետքը, Պելճիքացիներուն գեղարուեստական կրթութեան զարգացումին ալ կը նը-

---

(*) Տես. երեկի թիւը եւ վերջ:

սպասէ։ Այսպէս իր վարած հիանալի ու համաչափ քուաթուորէն զատ հիմնած է ձմեռնային մեծ նուագահանդէսներու ընկերութիւնը որ իր առաջնորդութեան տակ 100 նուագածուներէ կը բաղկանայ և ասոնց 38 ջութակահարները բոլորն ալ իր աշակերտներն են մէյմէկ վարպետ դարձած։ Այդ նուագահանդէսներուն մէջ կաւոր նորութիւնները կը ճանչցնէ իր երկրին, փոխադարձօրէն ունենալով ժողովուրդին համակրանքը։

Իբր կրթիչ Իզէյ ամէնէ արդիւնաւորը եղած է և աշխարհի չորս կողմը մէյմէկ տաղանդներ դարձած աշակերտներ ունի։

Արդէն, թելաւոր գործիքներու համար լաւագոյն ու հիմնական կրթութիւնը Պելճիքայի մէջ պէտք է փնտռել. բանին կարեւորութիւնը կրնաք հասկնալ երբ աւելցնեմ թէ Բարիզի Գոնսէրվաթուարին դասատուներուն ստուար մասը ծնընդեամբ պելճ են։ Հ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Կը լսենք թէ Խառն Ժողովի վերջին նիստին մէջ, անդամներէն ոմանք իրենց երկամեայ պաշտօնավարութեան շրջանը լրացած ըլլալը առարկեր են։

Ժողովը նկատելով որ ըստ օրինի վարչական ժողովներուն ընտրութիւնը կը կատարուի մայիսի մէջ և թէ անկէ առաջ ալ Ազգ. Վարչութիւններու պայմանաժամը իրենց օրինական երկամեայ շրջանէն աւելի երկարած է, հարկ դատեց շարունակել իր պաշտօնը մինչեւ յառաջիկայ մայիս։

⁂

Կրօնական Ժողովը՝ իր անդամներէն ոմանց պաշտօնով բացակայութեան և ուրիշներուն հրաժարման ու մահուան պատճառաւ՝ ժամանակէ մը ի վեր 5—6 անդամներով կը գումարէր իր նիստերը։ Վերջերս Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեանի վերադարձին առթիւ իր օրինական մեծամասնութիւնը գտած ըլլալով, նախընթաց օրուան նիստը 8 անդամներու ներկայութեամբ գումարեց որոնց երեքը եպիսկոպոս էին։

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Էջմիածնէն Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ Ս. Հայրապետը եպիսկոպոսական երեք ձեռնադրութիւն եւս կատարեր է այս կիրակի, Գիւտ Խաչի տօնին օրը։ Նորապսակներէն Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեան Արմաշի փոխ-վանահայր և Դպրեվանքին վերատեսուչն է և Տ. Յակոբ եպիսկոպոս Աչա Փափազեան՝ Եգիպտոսի Հայոց առաջնորդական տեղապահը։ Իսկ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Իւթիւճեանին՝ Ն. Ս. Օծութիւն յանձներ է Լոնտոնի, Բարիզի, Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ հայ գաղթականութեանց հոգեւոր հովուի պաշտօնը։

—Ցունաց Պատրիարքական Փոխանորդը երէկ Ազգ. Պատրիարքարան գալով շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Սրբազանին՝ իր եպիսկոպոսացմանը առթիւ։

—Գրենական Յանձնաժողովը իր 27 ամսուան գործառնութեանց համարատուութիւնը ներկայացուցած ըլլալով Ուսումն. Խորհուրդին, այս վերջինը իր տեղեկագրովը մատուցած է զայն Ս. Պատրիարք Հօր որ վաղուան Քաղ. Ժողովին նկատառութեան պիտի ներկայացնէ։

—Մայր Եկեղեցիի աւագերէց Տ. Ահարոն քահանայ աւագերէցութեան պաշտօնէն կրկին անգամ հրաժարական մատուցած է հիւանդութեանը պատճառաւ։ Ս. Պատրիարք Հայրը յանձնարարեց Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդին՝ որ Գում Գափուի չորս եկեղեցիներուն վրայ Մայր Եկեղեցիի քահանայից դասուն բաժանման խնդիրը կարգադրուելու համար աջակցի Տ. Ահարոն քահանային, վասն զի այս խնդրին կարգադրուելէն վերջը միայն կրնայ նկատողութեան առնել յիշեալ քահանային հրաժարականի խնդիրը։

—Վանէն կը գրեն մեզ.

«Աղթամարի միաբան Տ. Դանիէլ վարդապետ Զատոյեան որ քանի մը տարիէ ի վեր Արմաշի Դպրեվանքը կը գտնուէր, և որ վերջերս Վան վերադարձաւ, Աղթամար գացած է։ Մօտէն տեսանք որ Դպրեվանքի մէջ իր ստացած ուսումը ու կրթութիւնը մեծ բարեփոխում գործած են երիտասարդ վարդապետին անձին վրայ։ Կը մաղթենք որ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ իրեն վստահուած հոգեւոր պաշտօնը օգտակարապէս ու արդիւնաւորապէս գործածէ յօգուտ Աղթամարի անկեալ վիճակին։»

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տիարպէքիրէն կը գրեն մեզ հոկտ. 14 թուականով.

Բալուի, Մուշի և Չնքուշի Առաջն. Տեղապահ Տ. Եղիշէ Վ. Գալփաքճեան անցեալ չորեքշաբթի քաղաքս ժամանեց եւ Առաջնորդարանի մէջ հիւրընկալուեցաւ։ Տեղւոյս ազգայիններէն շատեր գացին իրեն բարի գալուստ մաղթելու։ Արղնիի Բարձրահայեաց հնադարեան մենաստանի սրբազան անօթներէն և զանազան արծաթեղէններէն մաս մը, հոս, Տիարպէքիր կը գտնուէր ժամանակէ մը ի վեր։ Գալփաքճեան վարդապետ, որ միանգամայն վանահայր է յիշեալ մենաստանին, եկած է գլխաւորաբար այս արծաթեղէններուն համար. վանքին հարկաւոր եղածները անոնց մէջէն ընտրելով՝ մնացածները պիտի ծախէ։ Ծախուածներէն գոյացած գումարը պիտի յատկացուի վանքին վերաշինութեան որ տարիներէ ի վեր անբնակ է և խարխուլ վիճակի մէջ կը գտնուի։

Ընդհանրապէս, գաւառական անկիւններու մէջ, նորեկ վեղարաւորները մասնաւոր հետաքրքրութիւն կը պատճառեն բարեպաշտ ժողովուրդին։ Անցեալ կիրակի, (հոկտ. 11) առաւօտեան ժամերգութեան ատեն, սովորականէն աւելի աղօթողներու բազմութիւն մը լեցուած էր քաղքիս Ս. Կիրակոս Մայր եկեղեցին։ Եկած էին մասնաւորապէս նորեկ վարդապետը տեսնելու և անոր քարոզը մտիկ ընելու համար, որ լաւ տպաւորութիւն թողուց։

Գալփաքճեան վարդապետ, կիրակի կէսօրին, այցելեց տեղւոյս մանչերու Որբանոցը, ուր ներկայ էր նաեւ Որբանոցին Հոգաբարձութիւնը։ Անձամբ պտտեցաւ և դիտեց Որբանոցին ամէն մասերը խիստ գոհ մնաց տղայոց համար եղած կարգադրութիւններէն և տրուած խնամքներէն։ Յորդորական մը խօսեցաւ դեռատի աշակերտներուն և քաջալերական մըն ալ Հոգաբարձութեան։

Հետեւեալ օրը, երկուշաբթի, Գալփաքճեան Հայր Սուրբը այցելեց Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ գտնուած ազգ. և մասնաւոր վարժարանները։ Թէև հոս ալ, ամէն մէկ դպրոցի ուսանողներուն խօսեցաւ հարկ եղած յորդորականը և քաջալերեց զանոնք, սակայն իր այս հարեւանցի այցելութեամբ չկրցաւ որոշ և լուրջ գաղափար մը կազմել Տիարպէքիրի կրթական վիճակին նըկատմամբ։

Եղնիկ վարդապետ Գալփաքճեանը կ'երթայ թէ դեռ ատեն մը պիտի մնայ քաղաքս։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազգային Հիւանդանոցի համար երկու հիւանդապահի և երեք յիմարապահի պէտք կայ որոնց գոհացուցիչ ամսական պիտի վճարուի։ Սոյն պաշտօններուն յարմարութիւն և փափաք ունեցողները պարտին ներկայանալ ի Գրասենեակ Հոգաբարձութեան ի ձեռին ունենալով պարկեշտութեան և բարի վարուց վկայագիր։

(Հոգաբարձութիւն)

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ԻԶՄԻՐԻ

Քաղքիս Ազգ. Հիւանդանոցի հաստատութեան մէջ հիւանդապահ կանանց կամ օրիորդներու պակասը մեծապէս զգալի եղած ըլլալով Հոգաբարձութիւնս խնամակալուհեաց հետ համաձայն համոզուած ըլլալով թէ՝ հիւանդապահի նման փափուկ պաշտօն մը ինչպէս նմանօրինակ հաստատութեանց մէջ, իգական սեռը միայն կրնայ խղճմտութեամբ և գիտակցօրէն կատարել, որոշած է Հիւանդանոցիս մէջ պաշտօնի հրաւիրել փափաքող տիկիններ կամ օրիորդները որպէս զի այն պաշտօնին պահանջած հանգամանքներուն ժամանակ մը հմտանալէ վերջը գոհացուցիչ ամսականով նոյն պաշտօնը վարեն յօգուտ պատսպարելոց։

Փափաքողք կրնան դիմել Հոգաբարձութեանս կամ խնամակալուհեաց, Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցը։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Իզմիրի Ազգային Հիւանդանոցին
Ատենադպիր — Վ. Ատենապետ
Յ. Գ. ԲԱՐԱՋԵԱՆ — ՏՈՒԹ. Տ. ՍՊԱՐԹԱԼԸ
1—3

Հրատարակուեցաւ
ՏՕՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆԻ
Առտնին եւ պատկերազարդ
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ
Լիակատար աշխատասիրութիւն
Դրուատեալ եւ յանձնարարեալ
ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴԷՆ
Կարեւոր գործ ամէն մարդու համար
ԳԻՆ 25 ՂՐՇ.

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Պէյլէրեան տպարան (Եսկի Զապթիէ Ճատտէսի թիւ 61)

Կեդրոնատեղին ղրկուած 25 ղրշ. թղթատարութեան փուլի կամ հինգ ու կէս Փր.ի նոյն մանրադրամի փոխարէն, կը ստացուի թղթատարով մէկ օրինակ։ 4—6

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖԱՇՕՏԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Անգլիական լրագիրները երկար յօդուածներ կը նուիրեն Լորտ Սոլզպէրիի ճառին առթիւ զոր երէկ հրատարակեցինք վերջին լուրերու բաժինին մէջ։ Թայմզ գոհ մնացած է Ֆաշոտան պարպելու համար Ֆրանսական կառավարութեան տուած որոշումէն։ Բայց, կը յարէ, Ֆրանսա իրաւունք չունի Ֆաշոտայի փոխարէն այդ կողմերը ուրիշ տեղ մը պահանջելու, վասն զի ատոնք Եգիպտոսի սեփականութիւններն են։ Անոնցմէ հեռուն կան աւելի ընդարձակ տեղեր որոնց համար երկու տէրութիւնները կըրնան բարեկամական համաձայնութեամբ կարգադրութիւն մը ընել։ Հետեւաբար, կ'ըսէ Թայմզ, Նեղոսի վրայ Ֆրանսայի կայան մը տալու խնդիր չի կրնար ըլլալ։ Ֆրանսա առեւտրական կայան մը միայն կրնայ պահանջել, զոր շատ դիւրութեամբ կրնայ ձեռք բերել մեր ազատ-փոխանակութեան դրութեանը շնորհիւ։ Նոյն բան կրնանք, կը յարէ Լոնտոնի թերթը, այդ մասին դաշնադրութիւն մը կնքել Ֆրանսայի հետ, բայց սա պայմանաւ որ ինքն ալ Ֆրանսական Քոնկոյի մէջ նոյն առաւելութիւնները ընծայէ եգիպտական վաճառականութեան։ Բայց այս առաջարկութիւնը Ֆրանսայի գործին շատ չի գար որովհետեւ անոր միտքը նոր երկիրներ ձեռք բերել և Վերին Նեղոսի վրայ իր ազդեցութիւնը աւելցնել է. մենք աւելի բան մը չենք կրնար տալ սակայն։ Թայմզ խօսքը աւարտելով կը յորդորէ Ֆրանսան, որ երկու երկիրներու շահուն համար, հոգ կենայ Անգլիան ձանձրացնելէ այնպիսի բաներու առթիւ որոնք իրեն համար ալ շահաւոր չեն։

—Գերման լրագիրներն ալ իրենց կարգին կը զբաղին Ֆաշոտայի խնդրով։ Նացիոնալ Զայթունկ կ'ըսէ թէ Ֆրանսա պիտի չմոռնայ Ֆաշոտայի մէջ կրած անարգանքը և թէ Անգլիա կրնայ սպասել որ Ֆրանսա իր վրէժը լուծէ Վերին Նեղոսի և կամ Տէլակօայի խնդրին մէջ։ Անգլիոյ սպառնալիքներուն պատճառն է, կը յարէ գերման թերթը, Վերին Նեղոսի խնդիրը վերջնապէս ու իր բաղձանքներուն համաձայն կարգադրելու կարող վիճակին մէջ գտնուիլը։ Վոսիշէ Զայթունկ կ'ըսէ թէ Անգլիա աւելի կ'ընէ եթէ մեղմացնէ Ֆաշոտայի մէջ Ֆրանսայի կրած ձախողուածին դառնութիւնը, վասն զի Ֆրանսա բոլորովին պատուաւոր կերպով շարժած է։ Թակէպլաթ կ'ըսէ թէ Անգլիա եթէ գոհացնել չուզէ Ֆրանսան, կռուի նոր պատճառներ երեւան պիտի գան։

—Իտալիա լրագիրը կը գովէ Ֆրանսայի նախարարութիւնը, ըսելով թէ իմաստութեամբ գործած և հաշտարարութեամբ ծառայած է երկրին, զգուշանալով Անգլիոյ հետ կռուելէ։ Իտալեան թերթը յոյս կը յայտնէ որ Ֆրանսա յաջողի աւելի տեւական ու բարեկամական կարգադրութիւն մը ընել։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Անգլիական լրագիրները ժխտելով այն լուրը թէ Գերմանիա պիտի ճանչնայ Նիու-Զուանկի ռուսական գրաւումը, կ'ըսեն թէ Լոնտոնի մէջ այս մասին պաշտօնական տեղեկութիւն չկայ։ Բայց որովհետեւ ռուսական երկաթուղին շինողները Նիու-Զուանկի շուրջը զինուորներ կը պահեն բարեկարգութիւնը պահպանելու համար, կարելի է որ այս պարագան, կ'ըսեն Լոնտոնի թերթերը, գրաւում կարծուած ըլլայ։ Լորտ Չարլս Պէրէսֆորտ, որ հիմա Նիու-Զուանկ կը գտնուի, իրաց ճշմարիտ կացութիւնը պիտի կրնայ պարզել։ Լորտին առեւտրական պաշտօնը արդէն արդիւնաւոր եղեր է։ Պիրմինկհէմ Տէյլի Բոսթ թղթակիցը կը գրէ թէ Չինու մայր կայսրուհին այնչափ պահպանողական պիտի չըլլայ որ Անգլիոյ հետ համաձայնութեան մը օգուտները չկարենայ ըմբռնել։

Քէօլնիշէ Զայթունկ դառնալով կը գանգատի թէ Ֆրանսացիները իրենց մենաշնորհ ըրած են Քուանկ-Սիի, Քուանկ-Թունկի և Եուն-Նանի մէջ տնտեսական ազդեցութիւնները, թէ Ռուսերը կը սիրեն Մանչուրիի և հիւսիսային Չինու մէջ մինչեւ Հուանկ-Հօ և թէ Անգլիացիները Բէքինէն Շան-Սի ու Հօ-Նան երկաթուղի մը ունին, Ռուսերը Չինկ-Դինկէն Թայիեունֆու և Ամերիկացիները՝ Հան-Քոուէն Քանթոն. իսկ Գերմանացիները Շան-Թունկի քոնդրոլէն զատ ուրիշ բան մը չունին։ Գերման թերթը կը յարէ թէ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ եղած համաձայնութեամբ մը Անգլիա բացարձակ իրաւունք ունի երկաթուղի մը շինելու Եանկ-Չէ-Քիանկի հովտին մէջ։

—Անգլիական աղբիւրէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուսական 40 նաւային զինուոր, իրենց ծովակալին և Բէքինի ռուս դեսպանատան գործակատար Պ. Բավլովի հետ, շաբաթ օրը վար դրուած էին Թիէն-Զինի մէջ, վասն զի չինական իշխանութիւնները թող չէին տար որ Բէքին երթան։ Պ. Բավլով ու ծովակալը յայտարարեր են երկաթուղիի վարչութեան որ եթէ կառախումբը ռուս զինուորները չառած ճամբայ ելլէ, ինք ու ծովակալը գիծին վրայ պիտի կենան։ Այս պատճառաւ մեծ գրգռութիւն կը տիրէր Թիէն-Զինի մէջ։

—Օտար տէրութեանց Բէքինի դեսպանները ծանուցին Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդին թէ Բէքինի շրջակայքը թափառող զինուորները եթէ մինչեւ նոյեմբ. 15 չհեռացուին, դեսպանները հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնեն՝ Բէքինի ու ծովեզերքներու երկաթուղիի երթեւեկութիւնները ապահովութեան տակ դնելու համար։

—Բէքինի ճափոնական դեսպանը շաբաթ օրը կայս. պալատ ներկայացաւ ծանուցանելու կայսեր ու մայր կայսրուհւոյն թէ Ճափոնի վեհապետը բարձր պատուանշան մը նուիրած է իրենց։ Մայր կայսրուհին սիրալիր խօսքերով ընդունեց դեսպանը։ Կայսրը, որ գահուն ստորոտին վրայ կեցած էր, ճառ մը արտասանեց։ Քաջողջ կ'երեւար, բայց դժգոյն էր։

ՔԻՉՆԷՐ ՓԱՇԱՅԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Լոնտոնի մէջ զրոյց կայ թէ Քիչնէր փաշա պիտի ամուսնանայ Օր. Մորթոնի հետ, Թոռնուհի Պ. Թոմաս Բալլիի որուն տունը իջեւանեցաւ Սէրտարը, երբ Լոնտոն ժամանեց։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.—Ուաշինկթընի մէջ հաւանական կը նկատեն թէ Փիլիփփինեաններու խնդիրը հաշտարար եղանակաւ կարգադրուի և թէ միայն դրամական հատուցման քանակութեանը վրայ բանակցութիւն ըլլայ։ Կ'ըսուի թէ Մ. Նահանգները ամէնէն աւելի 40 միլիոն տոլար պիտի տան։ Դիտել կու տան թէ հաշտութեան բրոթոքոլը կնքուելէն երկու ամիս առաջ Մանիլա արդէն ամերիկացի զինուորներուն ձեռքին տակն էր, բայց Ամերիկացիները չփափաքեցան տիրել անոր, վասն զի չէին ուզեր որ ջարդ և աւարառութիւն տեղի ունենայ։ Ամերիկացիները մէջ կը բերեն բրոթոքոլին չորրորդ յօդուածը, ուրկէ կը հետեւցնեն թէ իրաւունք ունին Փիլիփփինեանները պահանջելու։

—Մադրիտէն ուղղուած հեռագիր մը նայելով, Ամերիկացիները կը պնդեն որ Սպանիացիք յունուար 1ին բոլորովին թողուն Քուպան որուն պիտի սկսին տիրել դեկտ. 1էն։ Մարեշալ Պլանքօ նոյեմբ. 20ին Հավանայէն Սպանիա պիտի ուղեւորի։

—Քուպացիներու ընդհանուր ժողովը հոկտ. 24ին գումարուեր է Սանթա-Քրուզի մէջ՝ Քալիքսթօ Կարսիայի ատենապետութեամբ, բայց հաղորդակցութեանց դժուարութեան պատճառաւ պատգամաւորները մեծ մասամբ տակաւին հոն հասած չըլլալով նիստը ուրիշ օրուան յետաձգուեր է։ Ժողովը պիտի զբաղի ապստամբական բանակին զինուորները արձակելու խնդրով։ Ներկայ պատուիրակներէն մէկը դիտել տուեր է թէ արձակումը այն ատեն կրնայ տեղի ունենալ, երբ Պ. Մաք Քինլիի բացարձակ վստահութիւնը ձեռք բերուի թէ մտադիր է գործադրել Մ. Նահանգաց Խորհրդարանին որոշումները՝ ի մասին կղզիին բացարձակ անկախութեան։ Այս առթիւ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի Պ. Մաք Քինլիի կարծիքը իմանալու։ Գումարելի ընդհանուր ժողովին մէջ պիտի առաջարկուի զինուորական ատեաններու առջեւ դատել Քուպայի բանակին այն սպաները որոնք արձակեն իրենց զինուորները։ Պիտի որոշուի զօրքերը զէնքի տակ պահել, քաղաքներու պահպանութեանը համար։ Ընդհանուր ժողովը մեծ մասամբ զինուորականներէ կը բաղկանայ։ Ամերիկայի միանալու կուսակիցները շատ քիչ են։ Պիտի առաջարկուի Քուպան չորս մասի բաժնել. Արեւելք, Քամակուէյ, Վիլլաս ու Արեւմուտք։ Վիլլասի և Քամակուէյի միջեւ տեղ մը պիտի որոշուի Քուպայի ապագայ մայրաքաղաքին համար։

ՊԻԶՄԱՐՔԻ մարմինը նոյեմբ. 27ին պիտի փոխադրուի այն դամբարանին մէջ որ Ֆրիտրիխսրուհէի դարաստանին գլխաւոր բլուրին վրայ շինուած է։

ՀՌՈՄԷՆ կը հեռագրեն թէ Իտալիոյ նախարարները անցեալ շաբաթ օրը երկար խորհրդակցութիւն մը կատարեր են ցորենի գնոյն աւելման խնդրին վրայ։ Անցեալ գարնան դէպքերը աչքի առջեւ ունենալով, նախարարները կարեւորութիւն կու տան այս վիճակին։ Լիազօր իշխանութիւն տրուեր է նախարարապետ զօրավար Բէլլուին գործադրել ինչ որ արժան կը դատէ։ Այդ կերպով է որ ցորենին մաքսը 7 փր. 50էն 5ի իջեցուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆԻ թերթերը կ'ըսեն թէ, գերման կառավարութիւնը մտադիր է ձեռարուեստի և հնարագիտութիւններու համար նախարարութիւն մը կազմել։ Այդ պաշտօնը պիտի յանձնուի Պ. Բէօլօյի։

ՌՈՒՍԵՐԸ ԿԵԴՐ. ԱՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Յառաջիկայ կիրակի Մուրկապի երկաթուղիի նոր գիծին, Մէրվ-Սարեաթիի մասին վրայ ուղեւորներու փոխադրութիւնը պիտի սկսի։

ԵՈՐԿԻՈՍ ԻՇԽԱՆԸ, Յունաստանի թագաւորին երկրորդ որդին, Գ. կարգի ծովակալի աստիճանին պիտի բարձրանայ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.—Բէշավարէն կը հեռագրեն.—Գոնլէր Խէլ ու Զաքա Խէլ ցեղերէն պատգամաւորութիւն մը հոս գալով տեսակցեցաւ անգլ. պատուիրակ Պ. Քանինկհամի ու զօրավար Լոքհարթի հետ։ Ներկայ էին նաեւ ուրիշ ցեղի պատգամաւորներ։ Գոնլէր Խէլ ու Զաքա Խէլները հոկտ. 27ին կատարուած գումարման պատգամաւոր չէին ղրկած։ Ասոնք յայտարարեցին թէ կ'ընդունին միւս ցեղերուն առաջարկած ու ընդունած պայմանները և թէ միւս ցեղերուն հետ միաբանութեամբ պիտի գործեն։ Պատգամաւորութիւնը յետոյ, տեղական սովորութեան համաձայն, աղօթք ըրաւ և շնորհակալութիւն յայտնեց Անգլիացիներուն հետ հաշտութիւն կնքուած ըլլալուն և Հնդկաստանի կառավարութեան կողմէ զանազան ցեղերու տրուելիք նպաստներուն համար։ Բէշավարի մէջ գտնուող պատգամաւորներուն թիւն է 1800 հոգի։ Հնդկաստանի կառավարութիւնը այս առթիւն օգուտ պիտի քաղէ խաղաղութիւնը երկար ատենի համար հաստատուն հիման վրայ դնելու նպատակաւ, որովհետեւ պատգամաւորներու երեւելիներուն միջեւ միաբանութիւն գոյացած է։ Պատգամաւորները անցեալ երեք ամսուան նպաստները ստանալէ ետքը իրենց տեղերը պիտի դառնան։ Ասոնք երեք ամիսէ ի վեր պէտք եղածին պէս պահպանած են կիրճերը ու ճամբաները։ Այսպէս խնդրին առաջին մասը գոհացուցիչ կերպով կարգադրուած կը համարուի։ Ցեղապետներ ընտրելու և նպաստներ սահմանելու դըժուար խնդիրն ալ հետզհետէ պիտի կարգադրուի։ Աղի տուրքը ջնջելու և պատերազմի ատեն անգլիական սահմանագլուխը անցնող կիներու վերադարձին խնդիրը ինչպէս նաեւ մէկ տարուան յետոյ նպաստները վճարելու համար ցեղերուն կողմէ եղած առաջարկութիւնները ընդունուած չըլլալով, ցեղապետներէն ոմանք թէեւ դժգոհութիւն յայտնած են, սակայն պատգամաւորներու մեծամասնութիւնը Հնդկաստանի հետ կնքուած պայմանադրութիւնը ընդունած է, եւ չի յուսացուիր որ դժգոհ մասը յաջողի ապստամբութիւն մը ընել մեծամասնութեան վրայ։

ՍՈՒՏԱՆ.—Ծանուցուեցաւ թէ Եգիպտոսի նախարարներու Խորհուրդը հաւանած է 345,000 եգիպտական ոսկիի վարկ մը յատկացնել պատերազմական նախարարութեան՝ Սուտանի մէջ կատարելի հանրօգուտ շինութիւններուն համար։ Այս վարկին մեծ մասը, այսինքն 300,000 ոսկին, պիտի յատկացուի երկաթուղիի գիծերը Աթպարայէն սկսեալ երկարելու մինչեւ Նեղոսի աջ եզերքը, Խարթումի դիմացը. 20 000 ոսկին՝ վերաշինելու Խարթումի շէնքերը, 12,000ը՝ նոյն քաղաքին մէջ ոստիկաններ կազմակերպելու, 5000ը՝ հեռագիր հաստատելու և 8000ը՝ վարչական նախնական ծախքերու։

ՄԱՏՐԻՏԷՆ կը հեռագրեն թէ Պանքան վաթսուն միլիոն բէզէթա վճարեր է տէրութեան գանձին, ընթացիկ ծախքերու համար։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Սպանիոյ խնամակալ թագուհիին կողմէ Պ. Ֆէլիքս Ֆօրի տրուած Ոսկեգեղմի պատուանշանին ընդունելութեան համար Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին կնքահայրը պիտի ըլլայ Ռուսիոյ Վլատիմիր մեծ դուքսը։

ԴԷՊՔԵՐԸ ՍԻԱՄԻ ՄԷՋ.—Սինկափուրէն կը հեռագրեն Նիւ Եօրք Հէրըլտի թէ սեպտ. 19 ու 20ին Պանքոքի մօտ Ֆրանսական եկեղեցին կողոպտուեր է սիամցի զինուորներու և ոստիկաններու կողմէ, որոնք խուզարկութիւն կը կատարէին մաքսէն փախցուած ալքոլներ գտնելու համար։ Հէրըլտի թղթակիցը եկեղեցին այցելելով տեսեր է որ երկու անգամ քանդուած է։ Խուզարկութիւն կատարող պաշտօնեաներուն մէկ անգամ առաջնորդեր է Սիամի ծառայութեան մէջ գտնուող անգլիացի սպայ մը։ Խորհրդատունը խորտակուեր է սուրով։ Խորանը, Խաչելութիւնը, պատկերները, զարդերը եւն. ջախջախուեր են։ Դուռները խորտակեր և բռնութեամբ մտեր են Ֆրանսացի միսիոնարին ննջարանը։ Սիամցիները չեն ուզեր հատուցում ընել և այս մասին եղած հեռագիրները վար կը դնեն։ Պանքոքի մէջ անկարգութիւն կը տիրէ և կացութիւնը ծանր է։ Սայկոնի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կ'ըսեն թէ Ֆրանսացիները եթէ Ֆաշոտայի մէջ տեղի տան՝ Սիամի մէջ ազատ պիտի ըլլան գործելու։

ՕՐԼԷԱՆԻ ԴՈՒՔԸ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, Պրիւսէլ կը գտնուի, և զրոյցի մը նայելով, Ֆրանսայի մէջ պատահած դէպքերուն կը սպասէ, նպաստաւոր առիթէն օգտուելու համար։ Բայց Կոլուա կ'ըսէ թէ Օրլէանի դուքսը ուրիշ աւելի հայրենասիրական պատճառի մը համար Պրիւսէլ կը գտնուի։ Երախտապարտ ըլլալով հանդէպ Անգլիոյ ժողովրդեան և թագուհիին գթասրտութեան, իրեն եղած հիւրասիրութեանը համար, դուքսը այնպէս կը նկատէ թէ որչափ ատեն որ դժուարութիւններ տիրեն Անգլիոյ ու Ֆրանսայի յարաբերութիւններուն, պարտաւոր է հեռու կենալ իր աքսորավայրէն։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.—Վիէննայէն երեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Երեսփ. Ժողովը 114ի դէմ 187 քուէով մերժեր է ընդդիմադիր կուսակցութեան բանաձեւը, որով կ'առաջարկէր ամբաստանութեան ենթարկել նախարարութիւնը կարգ մը օրէնքներու տեղ նախարարական հրամանագիր հրատարակելուն համար։ Պ. Վոլֆ անարգեց լեհ ազգութիւնը. ասոր վրայ մեծ աղմուկ մը ըրդաւ։ Լեհ երեսփոխան մը Պ. Վոլֆի երեսն ի վեր «սրիկայ» պոռաց։ Կ'ըսուի Պ. Վոլֆ ու լեհ երեսփոխանը պիտի մենամարտին։

—Բիւտփէշթի Երեսփ. Ժողովին նիստն ալ երեքշաբթի օրը շատ աղմկայոյզ եղաւ։ Սաստիկ կռիւ մը տեղի ունեցաւ Կաբարի ու Ալեքսանդր Քարոլեի երեսփոխաններուն միջեւ, որուն հետեւանքով մենամարտ մը որոշուեցաւ։ Ատեանը փակուելէն ետքը ընդդիմադիրները աննկարագրելի ժխոր մը յարուցին և «Պանֆի դուրս ելլէ՛» կը պոռային։ Երեսփոխանները գրգռուած վիճակի մէջ բաժնուեցան։

ՀՈՀԷՆԼՈՀԷ ԻՇԽԱՆԻՆ, նախարարապետ Գերմանիոյ, Ռուսիոյ մէջ ունեցած ստացուածքներուն խնդիրը կարգադրուեցաւ։ Իշխանը իր կնոջը մահուամբ ժառանգած է Սայն-Վիթկէնշթայն ընտանիքին կալուածները Ռուսիոյ Մինսք գաւառին մէջ, բայց Ռուսիոյ օրէնքները չեն ներեր որ օտարական մը կալուածատէր ըլլայ Ռուսիոյ մէջ։ Իշխան Հոհէնլոհէ յաջողեցաւ գտնել ռուս մը որ իր կալուածները գնեց երկուքուկէս միլիոն ռուբլիի։

«ՑՈՒՔՈՒՆՖԹ» պիսմարքեան հանդէսին խմբագիրը՝ Պ. Վիթքովսքի, որ Մաքսիմիլեն Հարտըն ծածկանունով կը գրէ, վեց ամսուան բերդարգելութեան դատապարտուեցաւ երեք յօդուածներու համար որոնք անարգական նկատուած էին։

ԱԹԷՆՔԷՆ առնուած լուրերու նայելով, Նախարարութիւնը բոլորովին պիտի չփոխուի, այլ մասնակի փոփոխութիւն մը պիտի ըլլայ։ Պ. Զայիմիս դարձեալ նախագահ պիտի մնայ։ Կ'երեւայ թէ Դահլիճը, որ բարենորոգմանց ծրագիրներով Խորհրդարանին պիտի ներկայանայ, ուզած է որ իր հետ գտնուին խորհրդարանին մէջ ազդեցութիւն ունեցող անձնաւորութիւններ, որպէս զի յառաջիկայ ընտրութիւններուն մեծամասնութիւն ունենայ։ Պ. Զայիմիսի դահլիճը, դժուարին պարագաներու մէջ իր ցոյց տուած խոհականութեամբը, ընդհանուր համակրութեան արժանացած է։

—Եորկիոս Թագաւորը, ինչպէս ծանոյց հեռագիրը, շաբաթ օրը արքայական դերդաստանին հետ Պիրէօն ժամանեց Ամֆիթրիթի զրօսանաւով և Տակմար շոգեմակոյկով ցամաքին մօտեցաւ։ Նախ ելաւ Եորկիոս թագաւորը, որ ծովակալի համազգեստ կը կրէր, յետոյ թագուհին սեւեր հագած և ապա Քոնսթանթին իշխանը զօրավարի համազգեստով, Մարիա ու Սոֆիա իշխանուհիները՝ սեւ հագուստով։ Քաղաքապետը բարի գալուստ մաղթեց նոյնին Վեհափառութիւններուն և ծաղկեփունջեր մատոյց թագուհւոյն ու իշխանուհիներուն։ Արքայական դերդաստանը յետոյ սովորական կառախումբով Աթէնք գնաց, ուր կայարանին մէջ ընդունուեցաւ նախարարներուն, մետրապոլիտին, քաղաքապետին և խորհրդականներուն կողմէ։

ՌՈՒՍԻՈՅ Առեւտրական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ երկաթուղիներու նախարարութիւնը առաջարկեր է Պաքուէն Պաթում փոխադրուած կերոսինիներու նախկին սակացոյցը վերահաստատել, որ 1897 նոյեմբ.ին 19 կոպէկէն 12ի իջեցուած էր։ Խնդիրը պիտի ներկայացուի յատուկ յանձնաժողովին։

ԲԱՐԻԶԷՆ երեքշաբթի օրուան թուականով հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ ֆրանսական կառավարութիւնը 600 միլիոն փր.ի փոխառութիւն մը պիտի կնքէ նոր սպառազինութիւններու համար։

ԼԻԶՊՈՆԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Անգլիա Բորթուկալէն մանրամասն տեղեկութիւն ուզեր է Մոզամպիքի վարչական արդի բաժանումին վրայ, որպէս զի Անգլիա կարենայ սահմանել իր հիւպատոսական իրաւասութիւնները։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ.—Քէօլնէն Պալ (Գերմանիա) գացող ճեպընթաց կառախումբը անցեալ ուրբաթ օր գիծէն ելաւ Բոլլարխի մօտ։ Ճամբան նորոգուելու վրայ էր, բայց մեքենավարը ըստ սովորականին լիաշոգի առաջ մղեց կառախումբը, որով ճամբուն կոր մէկ տեղը գիծէն ելաւ և վայրաշարժը ու քանի մը վակոն ութ մեթր բարձրութենէ մը վար գլորեցան։ Եօթը ուղեւորներ ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Նիւթական վնասներն ալ շատ են։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ.—Կը հերքուի այն լուրը թէ Թրանսվաալի կառավարութիւնը օտարազգիներուն ալ զինուոր կը գրէ, Մըլֆոնի դէմ գրգռուելիք արշաւախումբին համար։

Երէկ կէս օրէն ետքը հասած Վիէննայի թերթերէն, 7 նոյեմբ.

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ.—Մասնաւոր հեռագրէ մը իմացուած է թէ արձակուրդով և զբօսանքի համար դեռ նոր Քան հասած անգլիացի սպաներ հրաման ստացեր են անմիջապէս իրենց պաշտօնած բանակատեղիները վերադառնալու։

Ֆրանսական լրագիրները դեռ կը շարունակեն վիճաբանիլ Լոնտոնի Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ Լորտ Սոլզպէրիի արտասանած բանախօսութեան, ինչպէս նաեւ անգլիական մամուլին հրատարակութիւններուն վրայ, որովհետեւ անգլիական լրագիրները կը շարունակեն իրենց խիստ ոճն ու լեզուն ըսելով թէ Ֆրանսա յայտնի կերպով Անգլիոյ թշնամի տէրութիւն մըն է, թէ Անգլիոյ խիզախ ընթացքին դէմ Ֆաշոտան պարպելէ ուրիշ ճար չունէր և թէ իր գաղթային ստացուածքները Ֆրանսա կա՛մ թողելու է և կա՛մ անոնք լաւ կերպով կարենալ պաշտպանելու համար գաղթային մեծ բանակ մը և շատ լաւ կազմակերպուած ծովային զօրութիւն մը ձեռք բերելու է։

—Ռոյթէրի գործակալութիւնը կ'իմանայ թէ Տըվընբորդի մէջ, որ Անգլիոյ զինուորական արեւմտեան շրջանակին կեդրոնն է, հրաման ստացուած է որ զօրախումբերը ամբողջովին շարժման մէջ դրուին։ Նաւային սպառազինութիւնները ամէն ատենէ աւելի փութով կը շարունակուին։

—Թայմզ մեծ ուշադրութիւն դրաւած է, շաբաթ օրուան իր պատերազմաշունչ բուռն յօդուածին հակառակ՝ երկուշաբթի օրը շատ մեղմ խմբագրական մը հրատարակելուն համար, որուն մէջ յայտնի կերպով ցոյց կու տայ թէ բարձր ակումբներէ ներշնչուած է և կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի հետ անհամաձայնութիւնն ալ չի կրնար մնալ, քանի որ Ֆրանսա իբր բարեկամ տէրութիւն մը քաշուեցաւ Ֆաշոտայէն։

ՃԱՓՈՆ.—Նոր նախարարութիւնը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով. Եամակաթա՝ նախարարապետ, Աօքի՝ արտաքին գործոց, Սիակօ՝ Ներքին, Մացուքաթա՝ ելմտական, Քացուրա՝ պատերազմական, ծովակալ Եամամոթօ՝ ծովային և Քիյուրա՝ դատական։ Նոր նախարարներէն ոչ մէկը քաղաքական որոշ կուսակցութեան մը կը պատկանի։

ՍՊԱՆԻԱ.—Էբօքա կը ծանուցանէ թէ Ալավա նահանգին մէջ Քարլօսեաններու շարժում մը տեղի կ'ունենայ։

—Կառավարութիւնը զեկոյց մը հրատարակելով կ'իմացնէ թէ Քաթալոնիոյ և Գասթեան նահանգներուն մէջ տեղի ունեցած շարժումները կարեւորութենէ զուրկ են։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԸ.—Պուլկարիոյ իշխանին որդին երկուշաբթի օր Ապպացիա հասեր է։ Նոյն օրուան իրիկունը հոն հասեր է նաեւ Քլէմանթին իշխանուհին։ Ֆէրտինանտ իշխանն ալ ամիսէ մը հոն պիտի երթայ. իրեն համար պանդոկի մը մէջ սենեակներ վարձուած են։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ մէջ շաբաթ իրիկուն 2000է աւելի Չեխեր ուզեր են ցոյց մը կազմակերպել, բայց ոստիկանութիւնը ցրուեր է զանոնք։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. Տ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ իր բնակութիւնը փոխադրած է Միսք փողոց թիւ 13, ուր ամէն օր կէս օրէ վերջ հիւանդ կ'ընդունի։ 161 7—15

Ընդհանուր լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Միւթէմայիզի սադրիճան տրուեցաւ Պուլկարիոյ օսմ. պաշտօնակալութեան փոխանորդին Ա. քարտուղար Ճորճի Հարփուշ էֆ.ի Սանկէի Բ. սադրիճան՝ կայս. Անձնական Գանձուն արքունի կալուածներու դիւանին քարտուղարներէն Կիւմիւշեան Կրօն էֆ.ի։

—Եափայի գայմագամ անուանուեցաւ Երուսաղէմի գաւառին Թղթակցութեանց տեսուչ Զիւհտի էֆ.։

—Պիթլիսի Կինճ գաւառին Նախիյ անուանուեցաւ Կէլկիթի նախորդ Նախը Ալի Րիզա էֆ.։

—Ա. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պուլկարիոյ Բարձր. Իշխանին արարողապետ տը Պուրպուլոն կոմսին և Բ. կարգի Օսմանիէ՝ Ա. Թիկնապահ գնդապետ Մարքով էֆ.ի։ Բ. կարգի Մէճիտիէ՝ Բ. Դրան հաշուակալութեանց դիւանին տնօրէնի օգնական Սթավրաքի էֆ.ի։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.Ի ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Դամասկոսէն երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ Թաղապետական պաշտօնատան մէջ տրուած հացկերոյթի պահուն, Գերմանիոյ Վեհ. կայսրը սա բանախօսութիւնը ըրեր է.

«Ուղեւորութեանս միջոցին ինծի ամէնէն աւելի գոհունակութիւն պատճառող պարագաներէն մէկն ալ այս քաղքին մէջ ինծի նկատմամբ եղած հիւրասիրութիւնն է։ Հրապարակաւ կը յայտնեմ թէ ազանչացած եմ այն փայլուն ընդունելութիւններուն համար որոնք, Վեհ. Սուլթանին կողմէ ինձ նկատմամբ ցոյց տրուած բարեկամութեան իբրև նշանակ, կը կատարուին Ն. Վեհափառութեան հրամաններուն համաձայն։ Կը մաղթեմ որ Վեհ. Սուլթանը իր բոլոր հպատակներով միշտ նուիրական և ակնածելի մնայ երեք հարիւր միլիոն Իսլամներու համար։ Վստահ ըլլալու է թէ Գերմանիոյ կայսրը յաւիտեան բարեկամ պիտի մնայ Վեհ. Սուլթանին։ Բարձրեալն Աստուած երկար ու բարեբաստիկ կեանք շնորհէ Ն. Վեհափառութեան։»

—Վեհ. կայսրը ու կայսրուհին երէկ ժամ 4ին ձիերով գացին Դամասկոսի բաղձունքը ուր վրանի տակ նստելով դիտեցին անկէ պարզուող տեսարանը։ Ժամ 6ին վերադառնալով ճաշեցին։ Իրիկունը ժամ 10ին կայսրը ու կայսրուհին նորէն այդ տեղերը պտտելով լուսանկարներ առին։ Այլևայլ տեղեր սուրի ու վահանի փորձեր կատարուեցան։ Գիշերը նորէն քաղաքը լուսաղարդուեցաւ։ Նոյն Վեհափառութիւնները այսօր Պաալպէք երթալով աւերակները աչքէ պիտի անցընեն։

—Գերմանիոյ դեսպան Պառոն Մարշալ Փոն Պիպէրշթայն, զինուորական կցորդ հազարապետ Մօրկէն և կայսեր հետևորդներէն Մօլթքէն կոմսը ու Պ. Փոն Լուքանուս երեքշաբթի մայրաքաղաքս կը դառնան։ Հինգշաբթի օրը Փոն Լուքանուս Պերլին պիտի ուղևորի Արևելեան Ճեպընթացով։ Ջորեքշաբթի օրն ալ հոս պիտի ժամանեն կայսրուհւոյն արարողապետուհի Փոն Պրօքտորով կոմսուհին եւ պատուակալ օրիորդ Օր. Բէստոր։ Անոնք ալ հինգշաբթի օրը Պերլին պիտի երթան Ճեպընթաց կառախումբով։ Պ. Լուքանուս հոս պիտի բերէ Վիլհէլմ Բ.ի ինքնագիր մէկ նամակը Վեհ. Սուլթանին ուղղուած։

—Գերմանիոյ կայսեր կողմէ, աղքատաց բաշխուելու համար, գերման դեսպան Պ. Մարշալի յանձնուած գումարէն 600 ֆր.ը Թարապիայի մետրապոլիտին ղրկուած է, տեղւոյն կարօտեալներուն բաշխուելու համար։

—Դամասկոսէն նոյեմբ. 8 թուականով կը հեռագրեն թէ Օգոստափառ հիւրերը վաղը իրիկուն Պէյրութէն ճամբայ պիտի ելլեն դէպի Գերմանիա։

—Հոհէնձոլըրն զբօսանաւին նուագածուները, կայսեր հրամանաւ, ամէն օր ցամաք կ'ելլեն և Պէյրութի հանրային պարտէզին մէջ կը նուագեն։

ԼԻՎԱՏԻԱ ղրկուած Օսմ. պատուիրակութիւնը՝ նախագահութեամբ Թիւրխան փաշայի, Ռուսիոյ Վեհ. կայսեր ներկայացեր է և շաբաթ օրը մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիեվ կիրակի օրը Լիվատիա ժամանեց, ուր պիտի ներկայանայ Ռուսիոյ Վեհ. Նիքոլա կայսեր։

ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ.—Պետական Խորհուրդը նորէն սկսած է զբաղիլ հացի գինին խնդրովը։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ԴԱՇՏԸ.—Պետական Խորհուրդը որոշեց որ Էրզրումի դաշտին ճահիճներուն միջեւէն անցնող Գարասու գետին ընթացքը փոխուի, որովհետեւ թէ՛ երկրագործութեան և թէ առողջութեան վնասակար է։ Ծախքը պիտի հոգացուի խճուղիներու շինութեան անձնական աշխատութեան փոխարէն առնուած գումարէն։ Այս որոշում վաւերացաւ Կայս. Իրատէով։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանը ու դեսպանուհին յառաջիկայ շաբթու Թարապիայէն՝ Բերայի ամարանոցը պիտի փոխադրուին։

Պ. ՍԹԵՓԱՆՈՍ, Հելլէն Ա. Պատուիրակ Թուրքեւհելլէն հիւպատոսական պայմանադրութեան, և Պ. Բաքաերիդիատիս երէկ մայրաքաղաքս եկան Պիրէոսէն։ Դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաներ շոգենաւ երթալով բարի գալուստ մաղթեցին։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԻ հելլէն գործակատար Պ. Թոմպազիս Աթէնքէն Կ. Պոլիս եկաւ և ասկէ Բեդերսպուրկ պիտի երթայ։ Պ. Թոմպազիս հրահանգ ստացած է կորնթոսի չամիչներուն համար Ռուսիոյ և Յունաստանի միջեւ նիքելի պայմանադրութեան նկատմամբ։

ՍՊԱՆԻՈՅ խնամակալ Թագուհին Իզապէլ Լա Քաթոլիք պատուանշանի մեծ սպայի աստիճանը տուաւ Կ. Պոլսոյ դեսպանատան Ա. Թարգման Տօն Բէտրօ Սիկալլայի։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Կոմս Լէոնթիեվ անցեալները Բոռ-Սախտ ժամանեց, ուրկէ Հապէշստանի հասարակածային նահանգները պիտի երթայ որուն կուսակալ կարգուած է։ Կոմս Լէոնթիեվի հետևորդներն են երեսուն չափ Սենեկալցիներ։

—Եգիպտոսի բարձրագոյն Խորհուրդը որոշեց կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել այն տագնապին վրայ որուն պիտի ենթարկուի երկրագործութիւնը՝ բամպակի բերքը այս տարի պակաս ըլլալուն պատճառաւ։ Պիտի առաջարկէ օգնել երկրագործներուն՝ տուրքի զեղչով մը։

—Բրոֆեսէօր Փորպ, որուն եգիպտական կառավարութիւնը պաշտօն յանձնած էր ուսումնասիրել Նեղոսի հոսանքին ոյժը, ելեկտրականութիւն առաջ բերելու համար, Լոնտոնէն իր տեղեկագիրը ղրկեր է, Պ. Փորպ նպաստաւոր կարծիք յայտնելով, մանրամասն տեղեկութիւններ տուեր է գործին արհեստական ու դրամական կէտերուն վրայ։ Եգիպտոսի հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը կը քննէ այդ տեղեկագիրը։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ 1860ի ու 69ի փոխառութեանց այն պարտաթուղթերուն, որոնց վիճակ ելած է և տէրերը չեն գանձած, փոխարժէքը կը գտնուի Բարիզի Քրէտի Էնտիւսթրիէլ է Քոմէրսիալ և Քօնթուար Նասիոնալ տ'էսքոնթ պանքաներուն մէջ, յանձնարարեց Բարիզի օսմ. դեսպանատան որ տրուած որոշման համաձայն, անոնց վեցամսեայ ու եռամսեայ հաշիւները և տոկոսները ղրկուին ելմտական գանձին։

ՁԵՂՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.—Մարտինի (Տիւսրալփքիր) նախնական դատարանին օգնական անդամ Ճէմալ պէյ, կ'ըսէ Իգտամ, դատաստանի պիտի ենթարկուի, որովհետեւ հաստատուած է թէ կաշառք կերած է այն մէկ քանի չարագործներէն որոնք Ճէզիրէի Գասրտելեան գիւղին մէջ ժողովրդեան ոչխարները յափշտակած էին. Նոյնպէս ուզած է անպարտ արձակել Իպրահիմ Ութալի անուն չարագործը։

ԾԱՂԿԱՏՏ.—Թաթավլայի մէջ ծաղկախտ երեւան ելած է և օր օրի կը ճարակի։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ Սիրքէճիի, Կէտիկ Փաշայի ու Գումգաբուի կողմերը քանի մը տուներու մէջ սենեակներ վարձու կը տրուին ընտանիք չունեցող մարդերու, որով կարգ մը անտեղութիւններ կը պատահին, եւ նկատելով որ այդ մասին ընտանեաց տէր եղողներ աղերսագիր մատուցած են, որոշեց հարկ եղածը ի գործ դնել։

ԿԷՕՐԻՒՃԷՆ (Մանաստըր) կը գրեն թէ օսմ. զինուորներու հետապնդուող Տաֆիլան աւազակապետին խումբը բոլորովին բնաջինջ եղեր է։ Զինուորներու և աւազակաց ուրիշ խումբի մը միջեւ ընդհարում մը տեղի ունենալով, աւազակապետ Մուխթար սպաննուեր և գլուխը քաղքին հրապարակը ցոյց դրուեր է տօնավաճառի օրը։ Օսմ. զինուորները Քորթէս անուն ուրիշ աւազակապետ մըն ալ սպաննելով խումբը ցրուեր են։

ԽՏԻՎ Ապպաս փաշա յունուարին Ասուան և Վատի Հալֆա երթալով քսան օրուան ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ յունաց պատրիարքարանին Կ. Պոլսոյ փոխանորդը երէկ տեսնուեցաւ հելլենական դեսպանին հետ։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ անցեալ կիրակի Քէշիշ լերան անտառներէն հրդեհ ծագելով բաւական տեղ այրեր է։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.—Անգլիական Արկոնոթ շոգենաւը՝ անգլիացի ու գերմանացի ութսուն զբօսաշրջիկներով երէկ մայրաքաղաքս եկաւ։ Սուրիայէն կու գար, այսօր Մարսիլիա կ'ուղեւորի Միջերկրականի քանի մը նաւահանգիստները այցելելէ ետքը։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ.—Աթէնքի ռուս դեսպանատան Բ. քարտուղար Պ. Լէրմոնթով նոյն պաշտօնով Կ. Պոլիս փոխադրուեցաւ փոխանակ Պ. Բրուբէնաքիի որ Բէքինի ռուս դեսպանատան Ա. քարտուղար կարգեցաւ։

—Քոլխիս պահականաւը առջի օրը Մարմարա գնաց մարզանքներ կատարելու համար։

ՍՈՒՍԱՄԻ գինը նորէն բարձրացաւ Եւրոպայի հրապարակներուն մէջ։

ԹԱԹԱՎԼԱՅԷՆ մինչեւ Գալիոնճի Գուլլուք կառքի ընդարձակ ճամբայ մը պիտի շինուի 2030 մեթր երկայնութեամբ և Համիտիէ Ճատտէսի պիտի կոչուի։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը կը պատրաստէ յատակագծերը։ Շինութիւնը յանձնառուի մը պիտի տրուի։ Ցառուճիկային Սագըզ Աղաճէն ալ կառքի ճամբայ մը պիտի շինուի և պիտի միացուի միւս ճամբուն։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ մօտ, Խարբերդի և Մուշի ճամբան, Եփրատ գետին վրայ երկու կամուրջներու նորոգութիւնը ու շինութիւնը աւարտեցան։ Ասոնց մէկուն երկայնութիւնն է 22 մեթր և միւսինը՝ 58։ Բացումը կատարուեցաւ Դ. զօրաբանակին հրամանատարին ներկայութեամբ և Վեհ. Սուլթանին համար բարեմաղթութիւններ եղան։

ՄՈՒՂԶԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը որոշեց որ օտար երկիրներէ Թուրքիա բերուած թռչունի փետուրներուն համար առողջապահական վկայագիր չպահանջուի։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ չուան, պարկ, առագաստ և ուղտի ասեղ ապա շինելու գործարան մը հաստատելու համար արտօնութիւն խնդրեց եպարքոսութեան թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Արապզատէ Հիքմէթ պէյ։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ այդ մասին կատարուած քննութեան արդիւնքը և պայմանադրութիւնը յանձնուեցան Պետական Խորհրդին։

ՀԱՒԱՔԻՉՆԵՐ.—Մալիէն հրահանգ խնդրեց Բ. Դուռնէն աւելցնել նահանգաց ու գաւառաց քաղաքային հաւաքիչներու թիւը և անոնց ամսաթոշակները,

ՏՈՔԹ. ՍԻՒՄԷՆՍ, Անատոլուի երկաթուղիին վարչական Խորհրդին նախագահը, կայս. կառավարութենէն մենաշնորհ խնդրեց Կ. Պոլսոյ մէջ գործարան մը հաստատել, ելեկտրական ոյժ ձեռք բերելու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ կուսակալութեան հաշուակալութեանց ատենին արժանագրիչ Մուսթաֆա էֆ. 28,000 ոսկիի բաց մը ունենալով, ձեռնհաս իշխանութիւնը արուած էր անոր որդիներուն, Էմին Նաճէա եղբարք, թէ՛ Սէլանիկի և թէ՛ Կ. Պոլսոյ մէջ ունեցած վաճառատուններ կնքել ու ապրանքները ծախել, որովհետեւ հայրերնին, Մուսթաֆա էֆ. ալ ընկեր է այդ գործին։ Հաստատուած է թէ այդ վաճառատուններուն մէջ 13-14.000 ոսկիի ապրանք կայ և Էմին Նաճէա եղբայրները քանի մը հազար ոսկիի կալուած ալ ունին, որով տէրութեան պահանջքը բաւական պիտի գոցէ։ Պոլսոյ վաճառատան ապրանքները քանի մը օրէ ի վեր աճուրդով կը ծախուին։

ՁԻԹԱՊՏՈՒՂ.—Պրուսայէն կը գրեն թէ քանի մը տարիէ ի վեր ձիթապտուղի արտածման գործառնութիւնները նուազած ըլլալով, Մուտանիայի ու Կէմլէքի ձիթապտուղի վաճառականներու ձեռքը նախորդ տարիներէն մնացած մէկ միլիոն օխայի չափ ապրանք կայ զորս հիմա եթէ ծախեն պիտի վնասեն։ Մուտանիայի ձիթապտուղի այս տարուան տասանորդի տուրքը վարձակալութեան տալու համար մինչեւ 815 հազար զրուշ տուող կայ։

ԱՅՏԸՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Սէրվէթ կը հերքէ այն լուրը թէ Այտընի երկաթուղիին գիծը Պ. Նակէլմաքէրսի պիտի յանձնուի, կայս. կառավարութեան անունով շահագործելու համար։

ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ կայարանէն մինչեւ քաղաք երկաթուղիի գիծին շինութիւնը մէկ ամիսէն պիտի սկսի։ Տնօրէն Պ. Հիւկնէն ու Ա. ճարտարապետը Ատաբազար գացին այդ պատճառաւ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երեքական տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Գայրամ, Ահմէտ, Գայրամ ու Սալիհ անուն մարդերը որոնք երկաթագործ Ահմէտի սպառնական նամակ գրելով ստակ պահանջած էին։

ՈՍԿԵՂՋԻՒՐԻ 2 թիւ շոգենաւը երէկ Ֆէնէրի առջև հասնելու պահուն մեքենայի խանգարում ունենալով կեցաւ։ Շիրքէթի Խայրիէի շոգենաւակը օգնութեան փութալով զայն մտեցուց Ֆէնէրի նաւամատոյցին։

ՕՃԻՐ ՄԸ.—Անցեալ գիշեր օճիր մը գործուեցաւ Ունգաբանի Ալիպէյ խանին մէջ։ Եօզկէմ, նոյն խանին խահուէճիի սպասաւորը, նախկին զինուորական Ալի էֆ.ի սենեակը երթալով վրան յարձակեցաւ և ուրագով զարկաւ գլխուն։ Ոստիկանները հասնելով չարագործը ձերբակալեցին, որ խոստովանեցաւ թէ Ալի էֆ.ի ունեցած 150 ոսկին կողոպտելու համար գործած էր այդ ոճիրը։ Վիրաւորեալը հիւանդանոց տարուեցաւ, բայց կեանքը վտանգի մէջ է։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1899 Տարւոյ

Յօրինեալ ի Մարուքէ Յովսէփեանէ

սեփհականութիւն Ս.Փ.Ազգ. Հիւանդանոցի

(Գին 1 դահեկան)

Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցիս սեպհականութիւնը եղող Օրացոյցը ընտիր թղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ հրապարակ հանուած է։ Ընդարձակն ևս քիչ օրէն պիտի հրատարակուի ճոխ պարունակութեամբ։

Հոգաբարձութիւնը մեծ յոյս ունի որ պատուարժան հասարակութեան ամէն մի անհատ նկատողութեան առնելով Հիւանդանոցին անձուկ կացութիւնը ու պատսպարելոց աճող թիւը, պիտի փափաքի նուէր մը ընել նոյն Հաստատութեան, գոնէ մէկ մէկ օրացոյց գնելով։

Ազգայինք կարող են մէկ օրացոյցի գնով նպաստ մը բրած ըլլալ երբ իւրաքանչիւր ոք փութայ նոյն փոքրիկ նուէրը զանց չընել. և որովհետեւ ի նպաստ Պրուսայի Արեւելեան Որբանոցի Համազգային անունով օրացոյցներ հրատարակուած են, կը խնդրուի ամէն բարեսէր ազգայիններէ որ Ազգ. Հիւանդանոցիս օրացոյցներուն վրայ տպեալ Հոգաբարձութեանս պաշտօնական կնիքին ուշադիր ըլլան։ (Կնիք Հիւանդանոցի)

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Վիէննայի թերթերէն, 8 Նոյեմբ.

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Պերլինէր Թակէպլաթ Բարիզի թղթակիցը կը հեռագրէ իր թերթին դեսպանի մը հետ ունեցած տեսակցութիւնը, ըսելով նաև որ այդ անձը Գերմանիոյ դեսպան Միւնսթէր կոմսը չէ։ Դեսպանը այդ տեսակցութեան մէջ կարծիք յայտներ է որ Անգլիոյ ծովային պատրաստութիւնները աւելի Փիլիպպեան կղզիներուն համար կ'ըլլան և Մ. Նահանգներուն այդ կղզիները գրաւելու համար ըրած յանկարծական առաջարկը Անգլիոյ գիտութեամբ և դրդմամբ եղած է։ Մ. Նահանգները կամ իրենք պիտի գրաւեն կղզիները և կամ իրենց անգլիացի ցեղակիցներուն պիտի թողուն զանոնք։ Ստացուածքի այդ փոխանակութիւնը Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ շահ ունեցող բոլոր տէրութիւններուն պիտի վնասէ։ Թերեւս միայն Ֆրանսայի գոհացում մը տրուի այն կղզիներուն փոխարէն Ֆաշոտայի միջադէպին, պայմանաւ որ այս գոհացումը անգլիական շահերուն չդպչի։ Սպանիոյ համար՝ դեսպանը կը կարծէ թէ պիտի չստանայ միայն բանակցութիւնները խզելով և հաշտութեան պայմանադրութիւնը չստորագրելով։

ՖԱՇՈՏԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Ֆաշոտայի խնդիրին ելքը և այդ մասին Լորտ Սօլզպէրիի արտասանած ճառը մեծապէս կը զբաղեցնեն Բեդերսպուրկի լրագիրները, որոնք միաբերան կ'աշխատին ապացուցանել Վերին Նեղոսի խնդիրին ունեցած միջազգային հանգամանքը, և իրենց ոճը բոլորովին հականգլիական է։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.—Սպանիոյ նախարարապետ Պ. Սակաստա տեսակցութեան մը մէջ յայտներ է որ բոլորովին անհիմն է այն լուրը թէ Սպանիա եւրոպական տէրութիւններուն ծանուցագիր մը ղրկելով բողոքած ըլլայ Փիլիպպեան արշիպելագոսին Մ. Նահանգաց կողմէ գրաւման առաջարկին դէմ։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Սէքօլօ Մեսինայէն կ'իմանայ թէ ծովու կողմէ պաշտպանութեան յանձնուած բոլոր բերդերը նոր զէնքերով կը սպառազինուին և ծովային ու ցամաքային զօրաց ռազմափորձերը փութով առաջ կը տարուին։ Հրաման ղրկուած է նաեւ Սիկիլիոյ պաշտպանողական գրութիւնը փութով կատարելագործել։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.Ի ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Իթալիա լրագիրը կը գրէ թէ Վիլհէլմ Բ. կայսրը վերադարձին ուղղակի չպիտի երթայ, այլ Ճենովա ցամաք ելլելով երկաթուղիով Պերլին պիտի երթայ։ Արդէն Աոսթայի դուքսը Ճենովա գացած է Իտալիոյ թագաւորին կողմէ կայսեր բարի գալուստ մաղթելու համար։

ՀԱՐՐԱՐԷ կը հեռագրուի թէ Րաս Մաքօննէնի շարժումներուն վրայ դեռ լուր մը չի կայ։ Հարրարի և Շօայի մէջ անդորրութիւն կը տիրէ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ նահանգային երեսփոխանական ընտրութիւններուն առթիւ Պուքրէշի մէջ ազատական ազգային կուսակցութիւնը մեծ գումարում մը ունեցեր է, որուն մէջ նախարարապետ Պ. Սթուրտա և ներքին ու ելմտական գործոց նախարարները բանախօսութիւններ արտասաներ են։

ԻՏԱԼԻՈՅ Թագաւորը, մասնաւոր հրամանագիրով մը, քաղաքական յանցանքներով դատապարտեալներուն ամէնուն ալ ներում շնորհեց։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ նախարարապետ Հօհէնլօհէ իշխանին և Պատէնի մեծ-դուքսին տեսակցութեան մեծ կարեւորութիւն կը տրուի և Գերմանիոյ ներքին քաղաքականութեան վրայ անմիջական ազդեցութիւն պիտի ունենայ կ'ըսուի։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 9 Նոյեմբ.—Զօրավար Մէրսիէ, որ Տրէյֆիւսի առաջին դատին ատեն պատերազմական նախարար էր, յայտարարեց թէ Վճռաբեկ Ատեանի դատաւորներուն վրայ կատարեալ վստահութիւն ունի։

—Ֆրանսական լրագիրները կը գովեն Երեսփ. ժողովը որ Ֆաշոտայի խնդրին համար հարցապնդում ընելէ ետ կեցած է ազգասիրական նպատակով և կառավարութիւնը դժուարին կացութեան մէջ չձգելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիական լրագիրները կ'ըսեն թէ հրաման տրուեր է դադրեցնելու նաւային պատրաստութիւնները։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 9 Նոյեմբ.—Այսօր, Վճռաբեկ Ատեանի պատժական ճիւղին խնդրանօք, ոստիկանութիւնը՝ Բարիզի դատական բարապանի մը տունէն գտաւ Էսթէրհազիի մէկ նամակը, որ պորտրոյի թուղթին ճիշդ նման մը վրայ գրուած է և թուականն ալ պորտրոյին երեւան ելլելէն առաջ է։ Այդ նամակին վաւերականութիւնը հանչցուած է։ Պ. Քավնեաք այսօր նորէն ներկայացաւ Վճռաբեկ Ատեանին։

ԱԹԷՆՔ.—Նախարարապետ Պ. Զայիմիս ետ կեցաւ հրաժարականէն և վերջնապէս ստանձնեց նոր դահլիճը կազմելու պաշտօնը։

ՊԵՇԹԱ.—Երեսփ. ժողովին նիստը նախորդէն աւելի աղմկայոյզ եղաւ։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան զանազան ատենաբաններ ամբաստանեցին Պառոն Պանֆին թէ ընտրութեանց մէջ զեղծումներ գործած է։ Պ. Թիցա ուզելով պաշտպանել նախարարապետը, սաստիկ ժխոր մը ծագեցաւ։ Ատենապետը չկրնալով հանդարտութիւնը վերահաստատել, ատեանը փակուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Նիւ Եորքի մէջ ցորենի վերջին գինն է 74.12։ Լիվըրբուլի մէջ հաստատուն է, 6/1 5/8։ Մարսիլիոյ մէջ Օտեսայի տեսակը կ'արժէ 21 և Սոֆոյ տեսակը կը փնտռուի. կ'արժէ 19։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

29 Հոկտ. 1898

Կ. ՊՈԼԻՍ.—Ծանրաչափ 771.

Ջերմաչափ 13.

Օդը ամպամած։

Կէս օր.—Ժամը 7.07։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	10
Սելանիկ	—	—
Իզմիր	—	12
Հալեպ	—	—
Էնկիւրի	—	4
Պրուսա	—	15
Արճանկել	14	—
Բեդրսպուրկ	0	—
Մոսկուա	4	—
Բարիզ	—	8
Վիեննա	—	—
Օտեսա	—	1
Սոֆիա	—	—
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Բիլիայի մէջ.—Քիչ մը ալեկոծ։

ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Եւրոպայի Սակարաններէն առնուած հեռագիրները գիները բաւական բարձր ցոյց կու տան. Թէյլէթ փրանս. Ռանթը 20 անդ. իջած է, բայց անգլ.ը 25 անդ. բարձրացած է։ Օսմ. Քոն.ը Բարիզի Սակարանին մէջ 22.30 և Լոնտոնի մէջ 22 էր։ Բարիզի մէջ Երկթ.ն 109.50 Փր. էր։

Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ այսօր օսմ. Քոնսօլիտը 24 ղրշ. 11ուկէս փրկ. և Երկաթուղին 108.50 Փր. բացուեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	13 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	24	14 1/2
Ամէնէն վար գին	»	24	11 1/2
Րումէլիի Երկթ. գոց.	Ֆր.	108	25
Ամէնէն բարձր գին	»	108	25
Ամէնէն վար գին	»	108	—

ԲԱՑՈՒՄ 29 Հոկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ	Ք. Կ.	24	11 1/2
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	108	75
Օսմանիէ		402	—
Ռէժի		269	
Օսմ. Պանքա		11	37
Քրէտի Ժէնէրալ ՕՄՄ.		9	12
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սօս. ՕՄ. Տանժ է Վալէօռ	Ղ. Ո.	3	21
Օսմ. Ապահ. Ըն.		1	
Թրամուէյ բաժնեթ		750	—
» ժուիսանս		26	—
» պարտաթ.	Ֆր.	396	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	302	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	458	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ութ օրուան	Օ. Ո.	2	40
» մէկ ամսուան	»	—	—
Րումէլ. Երկթ. ութ օրուան	»	—	
» » մէկ ամսուան	»		

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	07
Անգլիական ոսկի	»	109	35
Բոյ Էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմից	»	51	10
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէճալիք	»	97	30
Բուլըի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	54

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	—
» » » չէք	»	110	—
Բարիզ » »	Ֆր.	23	17 1/2
» » » չէք	»	23	01 1/2
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիոր	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Նոյեմբ.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Ա.	Ա. Ո.	66	—
» » » Բ.	»	46	50
» » » Գ.	»	25	90
Դ.) բաց.	»	22	—
) գոց.	»	21	87
Փոխառութիւն Դասապա	»	83	50
Օսմ. 3 1/2 %	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11	62
Ֆյուրքի երկաթուղի	»	10	—
Եգիպտական Միացեալ	»	107	25
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	109	50
Հելլենական 5 %	»	38	50
Մոնոբոլ հելլենական 4 %	»	43	—
Ռանթ 4 %	»	31	25
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	93	
» նոր 6 % 1892	»	94	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	320
Դրամազեղչ	»	4	—

ԲԱՐԻԶ, 9 Նոյեմբ.

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ	22	40
) գոց.	»	22	30
» » » Բ.	»	47	30
» » » Գ.	»	26	70
Օսմանիէ	»	403	—
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	110	50
Օսմ. Ռէժի	»	267	—
Օսմ. Կայս Պանքա	»	545	
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	101	87
Քրէտի Լիոնէ	»	846	—
Պանք տը Բարի	»	——	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	91	85
Սպանիական արտաքին	»	42	12
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	350
Դրամազեղչ	»	03	—

ՊԷՐԼԻՆ, 9 Նոյեմբ.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	97	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	111	40
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	250

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երես

Տես Դ. երես՝ Պոլսոյ [illegible] հրատարակութիւնները։

ՏՕՔԹԷՕՌ Ս. ԱՐԱՊԵԱՆ

Բարիզի բժշկական համալսարանէն վկայեալ Տոքթ. Ս. Արապեան, այս անգամ Թուրքիայէն վերադարձած և իր բնակութիւնը հաստատած է Լանկա, Թուլումպա փողոց, ուր ամէն օր մինչեւ կէսօր հիւանդ կ'ընդունի։ Ուրբաթ օրեր ձրիաբար։

Գիշ. ժամ [illegible] օրէ կէս օրէ վերջը, Կէտիկ-Բաշա Լեւոն էֆ. Կիւմիւշեանի դեղարանը կը գտնուի։ 148 14—25

SIROP DE RAIFORT

Բժիշկները հակալնդագարային օշարակին կը նախադասեն կրիմօ եւ բնկ. եաճ եօտալոր ռէֆօռի օշարակը, որ սա առաւելութիւնը ունի, կը պարունակէ եօտը պաղ վիճակի մէջ միացած հակալնդագարական բուսահիւթերու։ Սակաւ դժգոյն, աւշային, թոյլ, տկարակազմ զաւակ և խոյլեր գոյացած տղոց համար ամէնէն յարմար դեղն է։

ԳԱԼԻԳՈՄՈՆ
ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՋՈՒՐ

Մազերը, մօրուքը և պեխերը ներկելու և պահպանելու յատուկ բժշկական մազի ջուր։ Վեհ. Սուլթանի մատակարարներէն Տոքթ. Սիւնկրոս էֆ.ի և քաղաքային բժիշկներուն վարժարանի ուսուցիչներէն քիմիագէտ Ճէկսըն Ցալփէն [illegible] պատրաստուած։

Մեր հրապարակին վրայ ծախուած բոլոր ներկերուն մէջ ամէնէն յոյժ ը և ամէնէն գիւրին գործածուողն է։

Մազերուն կու տայ փայլուն և բնական գոյն, [illegible] երբեք չի փոխեր։ Գործածման եղանակը և միւս մանրամասնութիւնները բացատրուած են տուփերուն հետ գտնուող յայտագրին մէջ։

Ընդհ. ներկայացուցիչ և մթերապահ բոլոր Թուրքիոյ և օտար երկիրներու համար, Պ. Թ. Սթավրաքի, սափրիչ Բերա Մեծ-Փողոց, թիւ 158 Սիթէ տ'Ալէբի քով։

Պոլսոյ կողմը մեծ մասնաճիւղ, Մահմուտ բաշա, 131 թիւ, Արամ Սօղանճեանի մազի ներկի վաճառատունը։

Կը ծախուի Բերա, Պօն-Մարշէ վաճառատան մէջ, ինչպէս նաեւ Իգիտօրի և Ֆիկարօի սափրիչ խանութները. Ղալաթիա Դաւարճեանի պողոտային սիմայի Պ. Աստուածատուրեանի [illegible] վաճառատունը, Կ. Պոլիս, Պէտէ Գումիւրի Իբի Գութուլը դեղարանը. Պալըք Բազար թումպասի կրաժըտական գործիքներու վաճառատունը. Ֆերիքէօյ, Պ. Թէտորդիփի դեղարանը. Պէշիկթաշ Ջիւնէրիի դեղարանը. Գատը քէօյ Իլիա սափրիչի խանութը. Սկիւտար գլխաւոր դեղարաններուն մէջ։ 146 17—52

ԴԵՂԱՐԱՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՎԱՐԹԱՆԵԱՆ
(Նախկին դեղարան Ս. Միրաքեան)
Գումգաբու Պալըք-Բազար [illegible] թիւ 122

Հանգուցեալ Ս. Միրաքեանի դեղարանը այս անգամ մեզ փոխանցուած ըլլալով, բարեկարգած ենք զայն ու կը յանձնենք պատուարժան հասարակութեան տրամադրութեանը. Հոն իրենց վստահութեամբ դիմող պատուոյ աղնիւ յաճախորդք պիտի գտնեն դեղերու թարմութիւն և խնամեալ պատրաստութիւն։ Նաև ֆրանսական, անգլիական ու ամերիկեան առաջնակարգ սեփականութիւններուն մթերք մը։ Աւելորդ է ըսել թէ գիներն յոյժ չափաւոր են և ամէն տեսակ պայմաններ նպաստաւոր։

Դիմողք իրենց առաջին այցելութեամբը իսկ պիտի ստուգեն անձամբ։

Նաև կը ծանուցուի պատուարժան հասարակութեան թէ դեղարանս կ'ստանձնէ խնդրուած բժիշկները մասնագէտ կամ ոչ՝ թէ թաղիս մէջ թէ ուրիշ թաղ բնակեալ, ժամանակին հրաւիրել և հասցնել իրենց հասցէին։ 174 1—26

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷՅԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէյի Խասսայի շահանէճէ միւպաեա օլունաճագ սըրա Մըսըր բիրինճի իլէ էքի նէվ պամեանըն միւնագասասընա պուշանլըլըղընտան Թալիպ օլանլարըն Խազինէյի միւշարիւլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆիյ 27 Թըշրինի էվվէլ 314

1—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷՅԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէյի Խասսայի շահանէճէ միւպաեա օլունաճագ սօֆ վէ բարլագ [illegible] պուշանլըլըղընտան իթթաեա Թալիպ օլանլարըն Խազինէյի միւշարիւլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 Թըշրինի էվվէլ 314 3—3

ՊԱՑԳԸԼ ՀԱՈՒՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեկնութիւն Չորից Աւետարանաց, Դին լաթակազմ, երես 924	դր. 25
Մեկնութիւն Գործ. — Բ. Կոր., Բ. հատոր, երես 523	18
Մեկնութիւն Գաղ.—Յայտ., Գ. հատոր, երես 774	25
Բառարան Սուրբ Գրոց, երես 635	20
Կեանք եւ Կենցաղ, թղթակազմ, երես 132	2
Թիք Լեվիս, ճապուկ, երես 223	4
Քրիստոնեական Նկարագիր, ճապուկ, երես 283	6
Համառօտ Կենդանաբանութիւն, երկու հատոր մէկտեղ կազմուած, 134 պատկերներով, երես 283	5

Կը ծախուին Պ. Յակոբ Հաուսի Գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօգուշու 173

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ֆաւրունլար խարիճինտէ գումանտա պուրքեճիսի օլարագ մէվճուտ պուլունան 4536 գըլէճ նէքէ ղայրը սալիհ բէքսիմատըն պէհէր գըլէճինի սիմ մեճիտիէն 20 ղրշ. հիսապըլէ 15 պուհրգ բարատա թալիպի եօհտէսինտէ օլտուղունտան ղամմը Փիյաթլէ իհթիրաւա թալիպ օլանլարըն մազամը ալիի Սէրասքէրի Լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 35 3—3

COMP RUSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ՍՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շարժման երթեւեկութիւնք

Գշ. 27/8 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դշ. 28/9 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (Նաւորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիրս)։

Եշ. 29/10 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Եշ. 29/10 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։

Ուր. 30/11 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 563

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Նոյմբ. 10 Սուդինէ Անվերսէն։

» 14 Սէնտօսի Անատոլուի եզերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄ

Նոյմբ. 10 Անտօլի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում։

» 15 Սէնտօսի Մարսիլիա ուղղակի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղղակի եւ արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղչեգի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
575 Թօփհանէ, քարափին վրայ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրփուլի, Պօրտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ քանոնաւոր [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպս	2590
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարօս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կարնըքի	1500
Մարիօթիս	2500	Փիլէն	1500

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
563 31. Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1898 Նոյմբ. 1 (Ն.Տ.) երեքշաբթիէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 34 Խառն Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 2 Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 4 Ճամբ. Առ. Ժ. Վ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 6 Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ.	Թ.	Թ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	1 35	3 47	5 57	8 15	10 30	11 30						
Հայտար Փաշա	ժմ.	2 —	4 12	6 22	8 40	10 55	11 55						
	մկն.	2 20	4 21	6 30	8 55	11 5	12 5						
Քըզըլ Թօփրագ	»	— —	4 28	6 37	9 5	11 13	12 13						
Ֆէնէր Եօլու	»	2 31	4 33	6 41	9 9	11 17	12 17						
Կէօզ Թէփէ	»	— —	4 38	6 46	9 15	11 22	12 22						
Էրէնքէօյ	»	2 42	4 43	6 51	9 21	11 28	12 27						
Պօսթանճը	»	2 51	4 51	6 59	9 31	11 35	12 34						
Մալթէփէ	»	3 3	5 2	7 9	9 44	11 45	12 44						
Քարթալ	»	3 19	5 13	7 20	10 1	11 56	12 55						
Բէնտիք	ժմ.	3 30	5 21	7 28	10 11	12 4	1 3						
	մկն.	3 40			10 21								
Թուզլա	»	4 4			10 46								
Կէյպէ	»	4 24			11 10								
Տիլ Իսքէլէսի	»	4 47			11 37								
Թաւշանճըլ	»	4 56			11 47								
Հէրէքէ	»	5 13			12 6								
Եարըմճա	»	5 31			12 30								
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»	5 43			12 44								
Տէրինճէ	»	5 52			12 57								
Իզմիտ	ժմ.	6 6			1 13								
	մկն.	6 26											
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	7 —											
Սափանճա	»	7 25											
Առա Բազար	»	7 47											
Կէյվէ	»	8 31											
Աք Հիսար	»	8 52											
Մէքէճէ	»	9 24											
Լէֆքէ	»	9 49											
Վէզիր Խան	»	10 24											
Պիլէճիք	ժմ.	11 6											
	մկն.	11 16											
Քարաքէօյ	»	12 28											
Պօզիւք	»	1 12											
Ինէ Էօնիւ	»	2 2											
Չուքուր Հիսար	»	2 33											
Էսկի Շէհր	ժմ.	3 12											
		Իրիկ.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ. Առա. Ժ. Վ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 31 Խառն Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 5 Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 7 Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 33 Խառն Առտ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ.	Թ.	Թ.
Էսկի Շէհր	մկն.						11 45						
Չուքուր Հիսար	»						12 21						
Ինէ Էօնիւ	»						12 56						
Պօզիւք	»						1 28						
Քարաքէօյ	»						2 2						
Պիլէճիք	ժմ.						2 52						
	մկն.						3 2						
Վէզիր Խան	»						3 35						
Լէֆքէ	»						4 8						
Մէքէճէ	»						4 40						
Աք Հիսար	»						5 4						
Կէյվէ	»						5 27						
Առա Բազար	»						6 18						
Սափանճա	»						6 34						
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»						6 59						
Իզմիտ	ժմ.						7 34						
	մկն.			1 30			7 54						
Տէրինճէ	»			1 48			8 9						
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»			1 59			8 18						
Եարըմճա	»			2 13			8 30						
Հէրէքէ	»			2 45			8 55						
Թաւշանճըլ	»			2 58			9 5						
Տիլ Իսքէլէսի	»			3 9			9 14						
Կէյպէ	»			3 40			9 38						
Թուզլա	»			4 5			9 58						
Բէնտիք	ժմ.			4 25			10 20						
	մկն.	2 2	3 10	4 35	6 27	9 1	10 30						
Քարթալ	»	2 11	3 20	4 48	6 36	9 10	10 45						
Մալթէփէ	»	2 22	3 31	5 4	6 47	9 21	11 4						
Պօսթանճը	»	2 32	3 41	5 18	6 58	9 32	11 17						
Էրէնքէօյ	»	2 41	3 52	5 30	7 7	9 41	11 30						
Կէօզթէփէ	»	2 45	3 56	5 34	7 11	9 45	— —						
Ֆէնէր Եօլու	»	2 50	4 1	5 40	7 16	9 50	11 41						
Քըզըլ Թօփրագ	»	2 54	4 5	5 44	7 20	9 54	— —						
Հայտար Փաշա	ժմ.	3	4 11	5 52	7 26	10 —	11 50						
	մկն.	3 7	4 18	6 5	7 33	10 8	12 5						
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմ.	3 32	4 43	6 28	7 58	10 33	12 30						
							Իրիկ.						

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՌԻՉԸՐՏ ՖԻՇԷԼ
Հիւլէ խան, Թիւ 2—3, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է աս, իր առատաձեռնութեամբ, ճշգապահութեամբ եւ պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ՔՆՆԻՉ ԹԷՈՏՈՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ, Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37

Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քիւրքճիւ խան
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ՐԷԲՐԷՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	[illegible]	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնմ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	1862
Ալէթօ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօտինօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարքէլլօ	3709	Սիբրօ	1735
Արիօսթօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	182?	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Պօրոտինօ	1261	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրակօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օթհօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազմօ	1481	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլիրնօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէքսանտօ	2272	Րինալտօ	1663	Նէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	[illegible]	1613	[illegible]	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Միւտօս շոգենաւը, Նաւապետ Պոյզ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած եւ Օտեսա ուղեւորած է։

Սոյն շոգենաւը, Ավարի ժէնէրալ ունեցած ըլլալով, ապրանքի տէրերն կը հրաւիրուին իրենց հաշուեցուցակներուն վրայ 10 0/0 վճարել։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉԶՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^րք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաապահով ցաւած ակռաներն [illegible] կը լեցնեն. [illegible] պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, [illegible] երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու եւ ամենակատարելագործեալ ազդաններու միջոցաւ, [illegible] անտանելիութիւն.

Ե. Գ. Ամերկ. ատմ. համաձայն ժամերը կիրակի օրերն ալ, ([illegible])ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Գաւառցիներ կրնան գրել իրենց բնակարանին, [illegible] 1 [illegible]։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվերփուլ եւ [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ալլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Ցիթիա	4557	Թրինիտատա	1899
Ալէբբօ	2143	Մոռոքքօ	185
Բէտար	1876	Քամբանիա	1295
Նէրպուրկ	1614	Լուքանիա	1295
Կազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ավիզատուրա խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 571

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՅԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (77)

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Ա.

ԵՐԿՈՒ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՆԵՐԸ

Դժուարին ձեռնարկ մ'էր այն. բայց կարկաս յամառ էր իր կամքին մէջ, եւ արդէն քանի՜ քանի՜ անգամ փորձով հաստատած էր թէ «կամենալը կարենալ է»։

—Կ'ուզեմ երդիկ տալ զինքը. պէտք է որ հրդէ, բաւ. ծուխի սիւն մ'արձակելով դէպի ձեղունը։ Իմ աչքս մէկէն աւելի լար ունի. ինձմէ պակաս անխելք մը զայն գործածելու համար այսչափ երկար չէր սպասեր... Ես խղճմտութիւն ունեցայ, բարեկամութեան հաւատացի, ի՜նչ էշութիւն. եւ քանի մը տարի թիապարտութիւն հնձեցի, մինչ ուրիշները...։ Եթէ ուզեն հիմա լեզուս կարել, պէտք է որ լռութիւնս վճարեն։ Աշնուական մարքիզ մ'ալ կայ տեղ մը, որ բան մը պէտք է ընէ ինծի համար։ Ա՜հ, գոչեց խնդալով, կ'ուզէի տեսնել իր դէմքին երեւոյթը՝ երբ յանկարծ առջեւն ելնելով, փոխմաշուք տէ՛ր, ըսէի, ես այն սուտ փիւղապեան եմ, որ յանուն օրինաց ձեզ միացուց այն գեղեցիկ աղջկան՝ Լէօնթին Լանտէի հետ։

Ի՞նչ պատասխան պիտի տայ ինծի. Խնդճ ապուշ ըսելով պիտի խնդայ քթիս եւ հրամայէ ծառաներուն որ դուրս վանեն զիս...։ Ինչ ալ ըլլան, մարդիկ չեն ախորժիր որ մէկն իրենց անցեալին մէջ բրած տգեղ կամ անվայել գործերը յիշեցընէ։ Թէ որ ձայնս ամուր հանեմ, Պ. մարքիզը զիս լռեւ զրպարտիչ ամբաստանելով՝ ծակը դնել կուտայ...։ Միշտ հողէ պտուկին կուլին է երկաթէ պտուկին դէմ։

Մեկուն ըսելէ առաջ թէ այս բանն ըրի, պէտք է ապացուցանելու կարող ըլլալ։ Ապացոյցները... ա՜հ, չա՛ր սատանայ, ձեռքիս մէջն էին, եւ հիմա պրծան։ Լէօնթին ինքն էր, բայց գողցան. այո՛ գողցա՛ն խենթս։

Ես ապուշի՛կ ատենակ, գոչեց ըղձունգքի ահեղ հարուած մ'իջեցընելով սեղանին վրայ. միշտ բա՛նը բանէն անցնելէ ետքը կը նշմարեմ անխելքութիւնս։

Ո՞վ վերցընել տուաւ հոսկէց խենթը. Պլէռօ՞ թէ մարքիզն ինքը։ Ինչո՞ւ համար... ի՞նչ նպատակով...։ Ինծմէ վա՞խ ունէին...։ Սակայն հոս լաւ պահուած էր...։ Ո՛չ, ո՛չ, առանց ոչ մէկն ալ չի լուծեր տարակոյսս, մեկնութիւն մը չեմ կրնար տալ... չեմ կրնար հասկընալ։ Ստոյգն այս է որ խենթը վերցաւ հոսկէ։ Այս գիշերուան մարդիկն անշուշտ վարձուած էին. բայց որմէ՞... ահա այս կ'ուզեմ գիտնալ...։ Տարակոյս չկայ որ մէկը շահ ունէր զայն հոսկէ վերցնելու գործին մէջ. ո՞վ... փնտռէ ու փնտռէ. Աւեղծուած, այո՛, միշտ աւեղծուած...։

Յանկարծ դէմքը զարհուրելի երեւոյթ մ'առաւ։ Ելաւ կանգնեցաւ, սրահին շուրջը երկու անգամ պարձաւ խոշոր քայլերով. աչերը կրակի պէս կը փայլէին։

—Պլէռօ այս իրիկուն զարմանալի դէմք մ'ունէր, մրմռաց խուլ ձայնով մը. Սէնի մէջ խեղդելու խօսք մ'ըրաւ, եւ այդ գետն ալ հեռու չէ ասկէց...։ Արդեօք անանկ բա՞ն մ'ըրաւ...։

Սեղանին վրայ վազեց, եւ դանակ մը յափշտակելով՝ երեք անգամ սեղանին զարկաւ։

Սոսկալի էր տեսքը. աչերն արիւնով լեցուած էին, բերանը կծկուած։ Մարդն աներեւոյթ եղած եւ ժանտատեսիլ գազան մ'անցած էր անոր տեղը։

Բայց երկար չտեւեց այս վիճակը։ Քանի մը վայրկեան խորհելէ ետեւ.

—Ո՛չ, ըսաւ տեղը նստելով. Պլէռօ մաս չունի այս գործին մէջ. թէ որ խենթը տանողներն անոր մարդիկն ըլլային եւ թէ որ զիս մէջտեղէն վերցնել ուզէր, ես կը ճանչեմ մարդս. փոխանակ զիս երկար բարակ կապել կաշկանդելու, մարդասպանը մին դանակը կուրծքս խոթելով զիս կը լմցընէր, կամ զիս կը խեղդէին եւ կամ գլուխս երկու քարի մէջ կը ջախջախէին...։

* * *

Բ.

ՄԱՅՐ ԼԱՆԳԼՕԱՅԻ ՑԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

11

ՔԼԷՌ ԵՒ ԱՆՏՐԷ

Օրիորդ Քլէռ եւ արուարձանին տղան՝ Անտրէ՝ Ռօշէ փողոցը փոքրիկ բնակարանի մը մէջ զետեղուեր էին։

Տեսնենք հիմա թէ ի՛նչ եղան այդ անհուն Փարիզի մէջ, ուր աշխարհի երջանիկներուն ու մեծափարթամ հարուստներուն մօտ մեծամեծ տառապանքներ, աղեկտուր թշուառութիւններ, անարժան տարաբաղդութիւններ կը գտնուին։

Զիրար գտնելնուն վրայ ուրախ, Քլէռ եւ Անտրէ հազար ծրագիր շինեցին ապագային համար եւ երջանկութեան ամենագեղեցիկ երազներ երեւակայեցին։

Երջանկութի՛ւն. մարդիկ կը հաւատան անոր՝ երբ քսան տարեկան են, կենաց ամէն պատրանքներով կ'օրօրուին։ Դիւրաւ կը հաւատան, կը սիրեն, ճանբուն վրայ բուսնող մորենիներէն չեն կասկածիր։ Օրերուն ամէնն ալ գեղեցիկ ու պայծառ են, գիշերներն ալ աստեղազարդ։ Երիտասարդութիւն ունին եւ անոր հաւատարիմ ընկերները, յոյս, զուարթութիւն եւ խրախոյս։

Քլէռ եւ Անտրէ երջանկութեան ժպտիլը տեսան նախ։ Իրաւ է որ, պահանջոտ չըլլալով, շատ բան մը չէր խնդրածնին. ապրելու միջոց, աշխատութեամբ անկախութիւն։

Երիտասարդութիւնը համակրելի է միշտ։ Տա՛ն միւս վարձակալներն, երբ իմացան ասոնց եղբայր ու քոյր ըլլա՛լ եւ անցեալին պատմութիւնը, ջերմ բարեկամութեան ցոյցեր ըրին։ Եթէ քիչ մը հետաքրքրութիւն կը խառնուէր այդ կանխահաս համակրութեան հետ, վերջինը սակայն զուրկ չէր իրական շահու տեսակէտէ։

Ծերունի հասութատէր մը, որ քառսուն տարիէ ի վեր այն թաղը կը բնակէր, տեղ մը գտնել խոստացաւ Անտրէի։ Եւ անմիջապէս հետամտելով, շաբաթ մը չանցած՝ Անտրէ՝ Սէն-Լուի փողոցին մէջ մետաղի վաճառականի մը քով կը մտնէր տումարակալի պաշտօնով՝ տարեկան հազար ութ հարիւր ֆրանք սկզբնական վարձ ստանալու պայմանաւ։

(Շարունակելի)